

Inspectie over de zes jaren te paard ... van den gewezen vrijwilligen dragonder P. Dekker, Jr.

<https://hdl.handle.net/1874/30353>

Br. 1852, II, 17

INSPECTIE

OVER DE

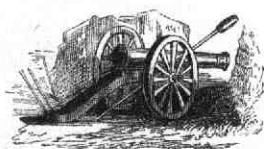
ZES JAREN TE PAARD, ENZ.

VAN DEN GEWEZEN VRIJWILLIGEN DRAGONDER

P. Dekker, Jr.

DOOR

EEN GEPASPORTEERD ONDER-OFFICIER DER CAVALERIE.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

AMSTERDAM,

H. J. VAN KESTEREN.

1852.

INSPECTIE

OVER DE

ZES JAREN TE PAARD, ENZ.

VAN DEN GEWEZEN VRIJWILLIGEN DRAGONDER

P. Dekker, Jr.

DOOR

EEN GEPASPORTEERD ONDEROFFICIER DER CAVALERIE.

AMSTERDAM,
H. J. VAN KESTEREN.

1852.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

Den oud-jager der Utr.
Compagnie Mr J J D Kerpren
van
den Prins van Oranje

EENE STEM UIT HET VOLK;

IN OUD KAMERAADSCHAPPELIJKEN ZIN,

HOOGACHTEND ONDER DE AANDACHT GEBRAGT

VAN HET LEGER:

DOOR

DEN GEPASPORTEERDEN ONDEROFFICIER.

INLEIDING VAN DEN ONDEROFFICIER.

We zullen je hier wel MORES leeren!
P. DEKKER, *Zes Jaren te Paard*

DEKKER had gelijk! — er zou (wat trouwens te verwachten was) — tegen zijn *Zes Jaren te Paard* geprotesteerd worden; en hij vergistte zich *niet* in zijn man. — Hoe dat protest er echter uit zou zien; — of 't tegen zijn militaire *beginsel*, of tegen zijn *persoon*, of tegen beiden zou zijn; — of 't buiten of binnen de palen der betamelijkheid wezen zou; — van dit alles kon DEKKER op 20 Julij ll. niets weten.

't Schijnt echter, dat DEKKER op dien datum weder iets voelde knagen in zijn (zoo als hij 't noemt) *lychaams diepste diep*, waaraan hij getuigt zwaar te souffreeren: en dat zulks hem vooraf dus reeds deed vreezen voor eene mogelijke literarische *afdekkerij*. — Juist die benaauwdheids-demonstratie van 20 Julij zal hem dan nu ook die zoo fijn uitgelokte kastijding in *dubbele mate* doen belooopen.

Op gevaar af van zich in den persoon te vergissen — zoo als de gewezen dragonder ruiterslijk erkent — begint hij met vast te *sabreeren* op iemand die nog niet eens „*omgehangen*” had, — door hem op de grofst mogelijke wijze uit te maken voor al wat leelijk is.

Was dit om den vijand te ecraseeren, vóór hij kon opstijgen? — of is 't eene soort van *bravade*, van *uittarting*? In dit laatste geval zal DEKKER 't doel zijner meesterlijke tactiek *volkomen* bereikt hebben, en met die eerste reussite wensch ik hem voorloopig reeds geluk.

Bij de opening van een veldtocht begint men gewoonlijk met het terrein op te nemen, — door zijne eclaireurs de positie, wapen- en getalsterkte des vijands te verkennen, om daarna zijne tirailleurs vooruit te brengen, te verspreiden, te herzamelen en weder te verspreiden (zoo wat *piefpaffen*, zoo als wij 't noemden); edoch zoo als zulks in een goed krijgsman met voorzigtigheid en beleid vereischt wordt; — waartoe dan ook, volgens de voorschriften, de meest geoefenden der manschappen moeten worden gebruikt.

Niet alzo DEKKER! — op gevaar af van, in den blinde voort, een troep boeren op 't lijf te jakkeren, valt hij aan op 't eerste het beste wat hij aanziet voor eene stormcolonne, als tegen de brug van Lodi; en dat wel met eene magt van Paixhanssen en monstermortieren, die de aarde doen dreunen.

De projectillen van DEKKER zijn echter te nieuw van vinding om er geen *rapport* van te maken. Lezer! ge zoudt 't niet gelooven als ik u niet verzekerde dat 't er stond. — Vergeet er niet bij, dat dit den man geldt, die eene *critiek* op een in druk gegeven werk *zou* leveren, maar die DEKKER nog geene enkele syllabe schriftelijk had toegediend (en *mondelings* komt niet te pas).

Dat ik echter *nu* reeds mijne krachten wat meer depluijcer — wie zal ontkennen dat ik er *door* DEKKER *zelven* volkomen toe gerechtigd ben geworden? Vóór ik nog eenig teeken van leven gegeven heb, krijg ik, vlak in 't front, douceurtjes, als van militaire schuimlooper, zich veil gevende voor een mondvul wijn en een handje sigaren; — van pretmakende kladder zonder patent, en zonder verstand van 't vak; — van literarische.... (pardon, lezer! maar 't is een woord van DEKKER).... *krengenkooper*, en verdere liefelikheden meer. — Wij zien er uit, als *dít* slechts een *Doctors-Nelletje* heet — (vóór 't diner), — wat mij nog te wachten staat, als DEKKER mijne critiek eerst maar *genoten* zal hebben; (waartegen ik trouwens *mijn* grof geschut, edoch van een *geheel ander* systeem dan 't zijne, inmiddels achter de linie in reserve breng.) — Genoeg: uit wat ik *nu* reeds kreeg, even als een *Coehoorn*, weten wij dan nu ook, lezer! wat „een DEKKER” beteekent.

DEKKER beklaagt zich over zijne *traagheid*, en doet het zoo naïf, dat ik zijne *vlugheid* niet genoeg bewonderen kan.

Hij stond ontzet over 't héérlijke in den mensch, die (zegt hij) eene critick schreef tot op de laatste bladzijde van een boek, waar nog maar 64 pag. van bestonden — en dat, zoo als later bleek, tot 275 pag. moest uitdijen.

Maar hoe ontzet zal DEKKER dan wel over zijne *eigene* heerlijkheid geweest zijn, toen hij op 20 Julij, zijner traagheid ten volle bewust, reeds eene soort van *anticritiek* gaf, op eene critick, die 26 Julij nog niet voldragen, veel min geboren kon zijn.

Welligt heeft DEKKER, die in de *Theologie* studeerde, ook uit liefhebberij iets aan de *regten* gedaan in zijn tijd, en gedacht aan 't *quod sit in utero habetur pro nato, ubi de ejus commodis agitur*; en op grond daarvan de bewuste *commoda* maar vast, in maniere van pillegift, toegediend aan den pater familias, op rekening van 't te wachten *wichtje* — (Als 't kindje komt!) — en ik erken.... die *commoda* — 't zijn geen *vergulde* pillen!

DEKKER heeft zich in den pater familias niet vergist; hij kan *gerust* zijn, zijn cadeau is niet aan een verkeerd adres bezorgd, — en wordt met dank geaccepteerd.

Naarmate de fragmenten zijner *Zes Jaren* in 't licht kwamen, die mij (als gewezen soldaat van nog al tamelijke ambitie) *niets* bevielen, volgde ik die op den voet; om *mijne* beschouwingen er tegen over in druk te geven, zoodra *hij* zou hebben uitgevuurd. Zijne onverhoedsche cavallerie-charge echter, met alles behalve verschoten stukken op de vleugels, zoo vlak in mijn front, brengt mij in de netelige positie mijne entrée de campagne iets positiver te maken, door mijnen vroegeren vlugtigen arbeid weer vlugtig *om te werken* (alias *over te kaauwen*, in de literatuur een akelig *corvé*). — 't Is echter een *tweede* voordeel, dat DEKKER reeds op mij behaalt; — en zoo voortgaande, zal hij er wel komen. — Edoch, die stoute coup is geen bewijs van moed; — 't is minder dan euvelmoedige brutaliteit; minder dan le courage du desespoir; *non! c'est la peur!* — 't Is eene specie van *kattencourage*; als poes, 't land krijgende „*hem poetst*”, — zich in eene straat waagt, waar zij vreemd is, en, door de jongens onder eene stoep gejaagd, den eersten den besten passant in 't aangezicht vliegt, die 't beest van zijn dwaalweg terug wil brengen waar het behoort. DEKKER voorzag echter — (van wege zijn ligchaams diepste

diep) — dat dit terug brengen van zijn dwaalwegje hier wel eens in militairen zin een „op zijn nummer zetten” kon worden; *et hinc illae lacrymae*, of liever die bommen en granaten! Heeft DEKKER plan gehad, even als de *Tjandakkers* op Java, (zoo als ik verneem dat ze heeten) dansende, en zijn *hi-la-la* zingende, met gevelde lans op de muggen pointeerende, tegen de Hollandsche bajjonnetten in te loopen; dan zal 'den Tjandakker DEKKER nu ook niet verwonderen, dat er *vuur* gecommandeerd wordt, nu hij *onder schot* is.

DEKKER is een gelukkig mensch! Alleen door dat aan den ingang van de zelfs voor hem zoo walgelijke casernes, door de politiewacht (die trouwens altijd order heeft haren post *zuiver* te houden) zijne *Zes Jaren te Paard* worden teruggeworpen, voelt de man zich groot, en verklaart hij zich verwant aan VONDEL en BILDERDIJK! Een goed veldheer, vóór hij slag levert, kiest een terrein, waar hij, zonder belemmering door den vijand, met spoed, gemakelijkheid en klem, zijne krachten kan ontwikkelen.... — Ze zeggen, dat NAPOLEON daar een baas in was; en DEKKER alzoo. — Hij koos een terrein, waar hij *perfect* op te huis is, ... dat der *personaliteiten!* — Bij 't riposteeën van eenen niet voorziene attaque, is de krijgsman vaak verplicht deze met nadruk af te slaan op slag; geen duim breed gewonnen gevende; en niet te retireeren, als vaak de gruwelijkste verwarring gevende, vooral met soldaten, die, zoo als ik, nog niet veel vuur gezien hebben.

Malgré moi, DEKKER! ik moet dus wel mijne positie nemen waar gij 't wilt; — zoodat ik dan nu ook niet alleen zal onderzoeken wat geschreven is, maar 't ook toetsen *aan den persoon die schreef*.

Nog eens, lezer! — met de hand op 't hart — bij de waarlijk niet vergulde pillen mij in de voorbaat vast toegediend... heb ik er 't *regt* toe?

Als wij, tijdens ik diende, na eenen geforceerden marsch in 't heetste van 't seizoen, met ons heele regiment op de weinige putten aanvielen van een dorpje of verlaten kasteel, en mijn trouwe bles (die zich alle ontberingen wist te getroosten als de beste soldaat, en over den stang dronk dat 't een lust was om te zien) — geen mond aan den emmer wilde zetten; dan keek ik wel eens naar beneden, en riep den mannen mijner sectie toe: „vermoeit je maar niet, oude jongens! de put

is *duf!* — Bij 't proeven nu, DEKKER! van de opfrissing, die *gij* aan de soldaterij geeft, zal ik — waar 't mij niet smaakt, ook eens even in den *put* kijken, waaruit dan die *laffenis* opborrelde.

Van *borrelen* gesproken, DEKKER! beschouw dit niet als een *zijdelingschen* ribbenstoot. Gaaf weg erken ik, dat ge nooit *van wege* 't overmatig gebruik er van gestraft zijt; integendeel! uwe chefs verzekeren mij, dat ge altijd een dood nuchteren dragoner waart; — een getuigenis des te eervoller voor u, bij 't verleidelijke van dit euvel in onzen ouden stand.

De tooneelen, die ge er dan ook van geeft, zijn volkomen waarheid; en ge hebt goed gedaan (kieschheidshalve vermoedelijk) het daarbij te laten, en geene nog walgelijker scènes van anderen aart er bij te voegen; want er ware geen einde geweest aan uw werk, als ge al de bijdragen van INSUBORDINATIE, NEGLIGENTIE, OPZETTELIJK PLIGTVERZUIM, LIEDERLIJKHEID, VERREGAANDE MALPROPRETEIT (om niet nog wat te noemen) in uw *Zes Jaren* hadt willen teruggeven. Zoo (bijvoorbeeld) de stalwacht, die 8 dagen *politiezaal* braveert, door 't verlaten van zijn post, om in eene tapperij te gaan hokken. Zoo (bijvoorbeeld) de soldaat, die voor geen 14 *dagen* *provoost* terugdeinst, om 8 dagen zijn plesier te nemen (zoogenaamd „*in den wind gaan*"); en zóólang op alle appellen mankeert, dat hij eindelijk als „*vermist*” moet worden opgegeven. Zoo.... doch genoeg al voor 't oogenblik, niet waar, DEKKER? om ons *te zamen* te overtuigen, dat uwe 275 pag. wel tot 't dubbele konden gerekt zijn, als we ons *alles* zoo te binnen bragten, wat *gij* er bij zoudt hebben *kunnen* voegen, als ge maar gewild hadt, maar dat de kieschheid vermoedelijk u verbood.

Ja! 't is hard voor den *knappen* soldaat, met zulke sujetten te moeten leven en werken; *GIJ* vooral, die bij eene academische opvoeding, in de letteren, aan den schoot der ouden uw brein gevoed — uw zin gekuischt — uw hart gevormd hadt, naar ik veronderstel.

Is die suppositie gegrond (*gij* weet dit stellig beter dan ik) — dan waart ge diep te beklagen onder die verworpelingen; omdat ik in eigen persoon 't zoo vaak.... *niet beweess*, DEKKER! (want hoe ongelooflijk *gij* 't ook welligt vindt, ik bluf niet, bij de verzekering, dat ik mijn paspoort kreeg met

een strafregister in blanco, (en een mooie duit te goed ook), maar 't moest *aanzien*, hoe vaak er soldaten zijn — zelfs vrijwilligers — die, ten einde toe, hun *fijsche* kameraden een walg, en den dienst een *last* blijven; zoodat ze bij hun ontslag nog eene reeks van verwenschingen (waar een man zoo als gij van *gruven* zoudt) achter den rug toe krijgen; en waarmede ze dan Gods lieve wereld weder inkuijeren, met de vraag op de lippen: „wat nu *verder* te beginnen?”

Blozend erken ik 't u, dat ook *ik* vaak mij aan die verwenschingen schuldig maakte; maar ge zult 't mij niet aanrekenen, DEKKER! als ge beseft welk een genoeg 't voor den onderofficier is, uit de gelederen van *fatsventlijke* Hollandsche burgerjongens zulke *malengers* te lozen. — 't Dampigste ros op den ziekenstal zelfs scheen er soms ruimer door te ademen. Ja, DEKKER! 't doet mij innig leed, dat ge mij op dit u zoo voegende terrein der personaliteiten gesleept hebt; — nademaal ge er zoo veel boven mij voorhebt; — en waar ik nu *par force* den door u mij toegeworpen handschoen wel *moet* opnemen, gelijk ik dan ook doe bij deze, in de hope dat *deze* een handschoen van uw *eigen* nummer zijn zal.

Ik zal mij daar tegen u meten, met het wapen, dat mij — *tegen over u* — het beste voegt: — DE KNOEDELMAJOOR namelijk, en dat wel de *knoedelmajoor der ironie*. Daarmede zal ik uw geschrift, als een ratatoelje in de veldketels, losweg uit de hand om en door werken, tot dat ieder kluitje boven komt, en er niets van aan den bodem bakt. Ge moet weten, dat ik (nog geen 14 dagen soldaat, een grasnek alzoo) — al helpen moest als *kok* of *bijkok* op de bivouacken bij de veld-eskadrons, in welk emplooi (en ge weet als gewezen acteur wat een *emplooi* is, DEKKER?) ik gaarne erken 't verder gebragt te hebben dan bij de stalwachterij in de caserne te Mechele. Zie! als men, den bezem in de hand, nog eeuwig dat „*verloopen student*” slikken moet, — dan zou men den arm soms wel eens moedeloos er bij willen laten hangen; — 't is maar de questie of men dient uit principe, of bij gebrek van wat beters; en of men een *verloopen student is* of te wel *niet is*; — en daarom heeft 't MIJ ten minste, nooit in mijne eer getast of voor later bedorven. Ik zeg u dit maar, om u vooraf te overtuigen, dat ik (waar 't op *doorwerken* of *vegen* aankomt) — zwaarder in mijne theorie van den *knoedelmajoor* zit, dan in

die van den *bezem* (anders als wapen, op *uw* terrein, óók niet kwaad).

Geen 10 regels na den wijn (waar ge mij meê zalf) noemt ge dien militairen schuimlooper „de *geachte* schrijver”; — en veronderstelt zelfs dat hij *eergevoel* en *moed* hebben kan. — *Ik?* de krengekooper!!

Ik hoop toch niet, DEKKER! dat ge daar reeds in *uw* wijn water begint te doen? — en wat mijn eergevoel en moed betreft, laat die liever in *onzen* strijd buiten spel (tenzij ge welligt regt hebt iets er op af te dingen). — Ge zult mijne critiek beantwoorden, mits ik mijn naam op den titel zet. Laat gerust dat voorbehoud varen, DEKKER! — (mijne reserve is gereed) — maar vergun mij voor als nog mijn naam, tegen over u, niet *officieel* te doen gelden; dit is later tijds genoeg. Laat ook uwe *vrees* varen voor de wreede moorden, die (zoo als ge zegt) achter de sluipgordijn der nameloosheid zoo *vaak* bedreven worden, en waar ge zoo een diepen afschuw van hebt. A propos, DEKKER! ge kent zeker boeckje, het *constitutioneel-volksfeest*; — een feest dat niet in mijn smaak lag; maar waarvan ik de beschrijving, in 't publiek een *schandaal* genoemd heb. Ook *daarin* nu (gij weet het) wordt een paar mijner kennissen, achter de sluipgordijn dier voor u zoo afschuwelijke nameloosheid, tot vermoordens toe op 't jak gezeten. Den eenen zelfs (en dat vind ik altijd leelijk — gij zeker ook?) wil men er bespottelijk maken, omdat hij een Jood — en wel een geloovige Jood is; — en zie! — ten spijt van die namelooze-moordzucht, beiden zijn er *dik en vet* tegen in geworden. De andere — ge keht hem best — had, nog zoo kort te voren, u welgedaan, u *gevoel*; 't was in de dagen dat ge (zoo ge zeidet) nog tot *die* partij behoortet. Thans zijt ge al aan partij N°. 3. — niet kwaad: zoo wat *alles* in de wereld eens bekijken. — Ik druk mijn naam voor als nog *niet*; — omdat ik zonder pedanterie of bluf kan zeggen (tegen over u ten minste):

1°. 't Kon 't *debit* van uw *Zes Jaren te Paard* bevorderen; — en ze verdienen niet dat ge er massematten mede maakt.

2°. Ook in *mijn* „ligchaams diepste diep” is iets dat mij zeer doet bij 't denkbeeld, mijner zijds, zonder noodzaak nog, zelfs onzer beider *namen* in contact te brengen.

Neem dit op zoo als gij 't wilt; 't publiek (dat mij even

goed kent als gij), zal ook in *zijn* ligchaams diepste diep overtuigd zijn, dat dit geene vaniteit of zelf-vergoding van mij is.

Geloof niet, DEKKER! dat ik u vermoorden wil; ik pousseer de *krengenkooperij* zoo ver niet als gij wel meent. — Ik heb van nature een zacht gemoed, kan geen 4jarig kind op eene stoep cenzaam zien zitten weenen, of 't wordt mij week om 't hart; maar ik heb nooit den man gevreesd, die mij in 't aangezicht spuwt, eer ik hem iets deed; ik zie het *onrecht* rustig onder de oogen, waar het mij in den weg treedt, en uw boek? 't is eene *aaneenschakeling* van onrechtvaardigheden, tegen den stand, waartoe ik, zonder te schitteren, maar met *eere* behoord heb; 't is een vergrijp aan de illusien mijner jeugd; 't is bezoedelen van het Palladium voor staat, kerk en troon, in de oogenblikken als volksenergie beslissen moet tegen over 't geweld van den vreemdeling; — 't is kladden tegen een werkkring, in *mijn* oog ten minste nog te edel, om door u te worden getrapt, zoolang ik nog herinnering heb van den trouwsten der kameraden, die aan mijne zijde zijn *bed van eer* vond — (verstaat gij dat woord wel, DEKKER?) — een stand heilig in mijn oog, zoolang in *mijn* hart nog de braafste der officieren leeft, mij weemoedig glimlagchende de hand reikende tot afscheid, bij 't post vatten op een punt, waar *zijn* wapen alleen nog iets vermogt, waar hij voorzag te moeten sneuvelen, en waar hij, weinige oogenblikken later, *viel*.

Uwe quasi *meditations de Caserne!* dat vervelend gezaag van de lamloopende machine *à sept sous par jour*; — Gij zonder besef of gevoel van den hooger zinn voor de roeping van den krijgsman — hoe wordt 't beschaamd door de getuigenis eener treurende VROUW!! Hoe berigtte de Hollandsche moeder het verscheiden van dien zoon (gij herinnert hem u *allen* — oude vrienden van 1830, van de toenmalige 9de afdeeling infanterie!)? — „Hij verdedigde” — zoo luidde het moederlijke doodsberigt — „den hem toevertrouwden post tot aan zijnen dood. — *Drie* mijner zonen alzo sneuvelden, of werden verminkt in den dienst van den staat; *twee* mijner nog overige kinderen, *een* behuwdzoon, en *zes* mijner *kleinzonen* scharen zich thans in de gelederen onzer braven.” — En wat deedt gij! — gij! toenmaals 18jarige PIET DEKKER? greept ge de wapens zoo als de duizenden van uw leeftijd? Ge kroopt

aan den schoot uwer moeder terug, om een lijf te bergen, waar jaren later de wapens in werkeloosheid op rusten zouden, eerst om u te *voeden*, en dan om door u te worden bestreken met *slik*: — ge zat aan de knieën uwer moeder op uw *τόπιω, τόπτεις, τόπτει* te kaauwen, om er *later* een beroep mede te treffen, waar ge niet *áán durfdet* — toen het oogenblik dáár was. Weg met de ironie voor een oogenblik! — thans, DEKKER! nu mij onder 't schrijven een traan van verontwaardiging over u zwelt in 't oog, dat zich toevallig vestigt op den laatsten der drie zonen die God mij liet, en die speelt aan mijne voeten. — Zoo ge gehúwd en vader zijt, DEKKER! — wee, driemaal wee over onze vrouwen en kinderen! als de leer, die *gij* predikt, ooit ingang vond bij de jeugdige zonen des lands; want met *uwe* militaire begrippen ... de 180 Hollandsche Grenadiers, de 164 kinderen van ons erf, allen van *eene* afdeling, die verminkt uit een vierdaagschen strijd aan de vaderlandsche haard kwamen herademen; ze zouden terug keeren naar de graven hunner kameraden in vreemden grond; om er zich op dood te schamen: — met *uwe* militaire begrippen vormt zich uit den Hollandschen tamboer geen Luitenant-generaal; en worden er uit den schoot onzer burgerweeshuizen, die parelen aan de kroon eener goedgeordende maatschappij, geen NANTINGS, geen VAN SPELJKEN geboren. Wee u, DEKKER! als de schimmen der brave Friesche plattelanders — die (géén van allen krijgers van beroep) — in groepen van twee tot drie over elkander henen, allen getroffen in 't front, te Kermt in 't zand beten; wee u als ze uit huane graven wraak brullen over uw werk; of spokende in 't nachtelijk uur om uwe sponde, de ruste op uw leger in uw ligchaams diepste diep vermoorden komen; zoo als *gij* 't eervolle vermoordt van den stand waarin ze vielen; een vergrijp dat u wel 't minste voegde van *alle de Dragonders der wereld*.

Negeer 't, zoo gij durft, DEKKER! door mij te riposteeren, en ik zal 't u bewijzen.

Doch genoeg reeds. Omgehangen! — Trompetter! blaas „te paard!”

DE INLEIDING.

Ja, er zijn dooden ('t mogen menschen of jaren wezen) die we in ons zelve nooit dood kunnen maken; wier stemmen wij eeuwig hooren; voor wier blikken wij sidderend gebogen blijven, en de onze onbewegelijk nederslaan.

F. DEKKER, *Zes Jaren te Paard.*

Een gemoedsstrijd! — Zal DEKKER schrijven of niet? — Zijne hand is gereed; maar daar verrijzen voor zijn oog ketenen met bloed en tranen, en de hand beeft terug. — Hij ziet dooden, maar hij voelt het „dood is dood,” en de courage keert dus weer. Intusschen zal hij ze, bij 't opharken uit hunne graven, met een beetje discretie behandelen, „uit vreeze dat ze hem als onverzoende spoken mogten nasluipen en vastgrijpen.” (Juist zoo, DEKKER! goed gezien; hier slaat ge den spijker op den kop; nademaal toch die dooden *uw Zes Jaren te Paard* zijn; — ik had ze in *uwe* plaats maar liever stilletjes laten rusten.)

Maar DEKKER heeft ze gehaat die dooden; en hij haat ze nog, met altijd opstijgende vlammen in zijn hart, en daarom ze *moeten* er uit! — om er... wat? de levende Heeren van 't zwaard mee om de ooren te slaan dat hun de tranen over de wangen loopen. — Maar DEKKER is vrij, en hij zal als de jonge adelaar — (*dood aas* opwerken, is anders meer een gierenzwak) — geen misbruik maken van zijne magt; en alleen met *eerlijke* wapens (zijn *Zes Jaren*) wil hij strijden.

Braaf zoo, DEKKER! hoe ge die 6 lijken echter handtoeren zult in den strijd, zullen we zien — maar nu ge *omhangt*... eerst nog INSPECTIE MAKEN! — dit is zoo volgens de reglementen.

De *Heraut* (vermoedelijk hier de uitgever) *slingert de volgeschreven bladeren in uw middelen, Heeren van het zwaard! — en wat er op staat — zie! zoo ge durft.*

DEKKER! ik ben maar een klein *oud* heertje van 't zwaard; maar als een *oud liefhebber* tevens, ben ik toch op 't hoekje van de straat eens blijven toekijken toen uw heraut aan 't rondslingeren ging; en heb opgemerkt, dat ge uw 6 lijken nog al tamelijk *gelardeerd* hadt, bij wijze van *oppoetzen* of *in den blink zetten*, om er *knap* mede voor den dag te komen.

Ik heb *meer* gezien: toen uw heraut uitgestrooid had bij zijn vierden termijn; — ge hebt 96 man of liever personen van beiderlei kunne als *hulptroepen* aangeworven. — Vlug, niet waar? omdat zoo precies te zien en te tellen, bij dat rondslingeren. — *Hier* hebt ge dus volle regt om „ontzet te staan over zoo veel heerlijk in den mensch” — (6 regels later een *krengenkooper*.) Zelfs zag ik nog, dat er onder die 96 lui, eene massa soms zeer intime kennissen van mij waren, van ouderen en lateren tijd; en toen heb ik, op *mijne* beurt, „ontzet gestaan” over zoo veel Napoleontisch doorzigt in uw plan de Campagne, om *zulk* een hulptroep te formeeren van de meest heterogene wapenen en taktiek, zoodat ze dan ook slag op slag tegen elkander in jakkeren, en, bij gemis van *guide*, die op een vast punt aanhoudt, de *voeling* verliezende, elkander bij iederen *front-marsch* van de beenen rijden, dat het een lust is om te zien.

Dat hulp-corps, eens alphabetisch van den regter vleugel van ieder gelid en ieder peloton *afgeteld met vieren*; dan komen bij 't opmarcheren bij voorbeeld de Heeren ALBERDINGK THYM, BILDERDIJK, BRAGA en BUNGENER aan 't hoofd van de colonne; en zijn de Heeren VONDEL, VARGAS, VOLTAIRE en ZYLKER het opsluitend gelid; terwijl we — (om even als HOMERUS zijne helden en heldinnen eens te monsteren) — in het centrum ontmoeten: onder anderen Madame DE POMPADOUR, ROBESPIÈRE, PIÈRE LE ROUX, NAPOLEON (vader), NAPOLEON (neef), CHENIER, de Gravin DE BOCARMÉ, MAHOMET, DE HOLLOWAY-PILLEN, enz. enz. — enfin *qua ensemble* een *modèl-troep*!

't Spijt me maar, DEKKER! dat de *niet*-heeren van 't zwaard, of de Heeren *niet* van 't zwaard — (de toekijkers, die er geen greintje verstand van hebben) — een glad verkeerd idéé van dien hulptroep krijgen zullen.

De een zal zeggen: „'t is van dien veldheer eene specie van geleerdheids-uitkramerij, eene soort van lang versleten

bluf; om met een klein garnizoen eene groote parade te maken.

De ander zal vragen: is 't ook eene aanvulling tot strooijensstof voor den heraut? (van wege het „item 't geneest,” per vel gerekend? — voor den schrijver.)

De derde zal denken: is 't ook een zuiver *overkaauwings-systeem*, voor 't mogelijk geval, dat een ander uitgever eens ongemakkelijk uit den hoek kon schieten?

De vierde... maar genoeg; wat raakt dat! als *gij* maar in uw ligchaams diepste diep weet, dat uw wapens *eerlijk* zijn, en uw strijd ook.

Nog een *feit*, DEKKER! dat u plezier zal doen. Toen uwe *Zes Jaren te Paard* in 't Lees kabinet uitgekomen waren, in veel beteren form dan thans; ge kunt begrijpen wat de officieren bisqueerden! — In eene hunner Sociëteiten hoort een jong officier er in dien zin over spreken; en 't werk niet kennende, heeft hij de onvoorzigtigheid schertsende uit te roepen: „O! meent gelieden dat! — wel wat *zou* dat? Dat heb *ik* geschreven!” — DEKKER, ge moest eens weten wat die scherts hem al moeite berokkend heeft, voor dat hij (de algemeen geliefde ameraad) door een negatief formeel bewijs, zijne onschuld constateerde, en niet personeel van de taart kreeg.

Dat is eene voldoening voor u! niet waar? daarom wil ik u dit feit dan ook niet onthouden.

Ge zijt ziek, DEKKER! ge zegt 't ons, dat 't u schuilt in 's ligchaams diepste diep, en ge toch goed eten en drinken kunt. — In die valsche gezondheids-positie kwakzalf niet op uw eigen houtje. Eerst een geneesheer zijn congé geven is kwaad; en dan zich door twee anderen tegen elkander in te laten behandelen is *erger*. Ook in de geneeskunde is 't nooit goed met twee pannen te bakken. — Hink dus niet meer op twee gedachten, arme patiënt! maar houd u aan den doctor. — Kraam er geen eigen geleerdheid tussehen door; want deedt ge *dat*.... nu zijt ge nog maar sukkelend, maar dan zoudt ge u, onder hem, *totaal in den grond werken*. — Houd u nu voor altijd aan hem; want als ge onverhoopt later wéér wilt veranderen van medicus; dan zou die N°. 4 u misschien moeten *opgeven*, als veel te veel *verknoeid*.

E E R S T E D A G.

Ik begin met den eersten dag en zal eindigen met den laatsten.

P. DEKKER. *Zes Jaren te Paard.*

DEKKER zegt met PASCAL: (hulptroepen voor!) — *dat hij niemand bewonderen kan, die eene deugd bezit in hare volmaakteheid*; — (op grond waarvan ik den schrijver der *Zes Jaren te Paard* bewonderingwaardig verklaar).

DEKKER geeft hier, volgens hem, teekeningen 't zuiverst van omtrek en 't best gekleurd; — in mijn oog niet de naakte waarheid; maar de naakte *ruwheid*, zoo helder mogelijk aanschouwelijk gemaakt — *krachtig* opgeteekende photographiën uit den soldatenstand, in het slechtst mogelijke licht geplaatst; en dat wel met opzet. Waarom?

DEKKER zegt: — hij ziet de noodzakelijkheid niet in om op iedere vraag te antwoorden; — hij zwijgt even als de minister, voorvechter van de openbaarheid, zoolang men hem niet in zijne kaart ziet; maar die stilletjes heenschuift achter de questie, bij de minste interpellatie.

Ik doe *beiden*, DEKKER! Ik kijk u niet alleen — hoewel voorloopig — duchtig in de kaart; maar ik *interpelleer* u tevens; en als ge nu welligt achter de questie stilletjes mogt heenschuiven, zal ik slechts schouderophalend kunnen uitroepen: „*Schade dasz du kein Barrib!*” hei! ik wil zeggen: „*kein Minister worden bist.*”

DEKKER begint met de logische verzekering: hij zal beginnen met den eersten dag en eindigen met den laatsten. (Je commencerai par le commencement et finirai par la fin.)

Na zijne hulptroepen een weinig vooruit te hebben gebragt, stuiten wij daaronder op *Ajax*, in 't hevigst van den strijd, de gewapende handen *schreijende* ten hemel heffende, en de goden om kruid — (neen! dat was er nog niet)! — om *licht* biddende: — eene droevige positie voor een veldmaarschalk op zoodanig beslissend moment!

Van *Ajax* gesproken: herinnert ge u nog wel het generale stokpaardje uit onzer beider studenten tijd, den kleinen *Astyanax*? (*Hom. Iliad. Liber 6*).

Toen de vertoederde vrouw den held bezwoer: „blijf; want ge zijt mij meer dan vader en moeder beiden, ge zijt mij een echtgenoot, o! dat de vader van mijn kind niet sterve!” toen stak de vader weemoedig de handen uit naar den zoon dien hij liefhad; maar die verschrikt door den schitterenden wapendosch, zich angstig in den boezem zijner minne terug drong. Toen lag de afgematte krijger zwijgend zijn blinkenden helm ter aarde, en zijn zoon innig aan 't hart drukkende, beantwoordde hij de moeder, door een luid gebed tot de goden die hij vreesde; een gebed niet voor zich, maar voor zijn kind; en terwijl de berustende moeder onderworpen heenging, badende in tranen, toog hij ten strijde.

Dat dichterlijke tooneel uit de kindsheid der poëzij, ik zag 't *in waarheid*, in een eenvoudigen huiselijken Hollandschen kring; waar gij, DEKKER! slechts de rol van den kleinen *Astyanax* bij hadt kunnen spelen, op 18 jarigen leeftijd u verbergende aan de borsten die u gezoogd hadden.

Ge zegt in uwe zoetigheden aan mij, dat 't mij onverschillig zou zijn of ik u in rijm of onrijm op uw voorman zou willen zetten. Ik zal 't eens probeeren, om 't mooije, 't saaije aan iedere inspectie verbonden wat op te saussen.

Ik heb eens op een stalletje een dik boek gekocht, gemaakt door een groot heer, zoo zeggen ze, die HUYGENS heette. — 't Was vol versjes, van eene heel andere spelling als van SIEGENBEEK — o zoo oud! DEKKER bijv. wordt er zonder oogmerk met een *ck* gespeld. — Die versjes vond ik zoo grappig, dat ik 's nachts, als commandant van de politiewacht, als de manschappen op de brits lagen te snurken, bij die muziek eeuwig peuterde in dat boek, voor mijn eindje vetkaars; om er de versjes (niet van de vetkaars, maar van HUYGENS) uit na te maken, zoo wat in deze maniere:

Een Koogh aan 't Saens geboort, soldaet van een en dartig,
 Toen krijggher als een nul, maar later eens soo hartig;
 Sich deekende in sijn deek van feemelende sinn,
 Deekt hij er dapper op, maer deekt sich zelf er inn;
 Op 't schouwtoneel misluckt, een dwaug'lingh der militie,
Daer kibblend om „een *jaar*”, toen teijknend uyt ambitie. —
 In 's lichaems diepste diep, een sieckelijke quant,
 Half vleesch, half visch, half niets, en half theologant.
 Een man van alles wats, wat loopt er niet al onder!
 Een hitsig recensent, een uytgediend Dragonder,
 Handwijsende en met een zich schikkende in den tijd,
 Soo raecte hij sijn naem en re.....

Maudit rime! daar hokt 't al! ik kan de *claus* niet vinden,
 zou een acteur zeggen. — Niet in de taal der goden; maar in de
 taal der *menschen*, alzoo: — *Opgemarcheerd! Voorwaarts! Marsch!*

Wij komen aan 't fijne punt „*hoe DEKKER vrijwilligen ging
 naar Haarlem.*” Sedert de plesier-treinen in zwang zijn, spa-
 ren wij hem de gemene discoursen, die daar op de derde
 klasse te huis behooren.

Heden vóór 11 jaren (de verjaardag tevens van *Houthalen*,
 een mooi begin alzoo) toog hij dan henen.

Zijne beschrijving van de locomotief in haren gezweepten
 vooruitgang, is fiks, is dichterlijk — en wij ontmoeten nog
 meer zulke fragmenten, die ik zal aanstippen — 't goede hul-
 digende waar ik 't vind.

Het slot is echter *akelig* — akelig vooral voor de schul-
 delooze medepassagiers, die gelukkig niet hoorden wat DEK-
 KER dacht.

Waarom spleet de grond niet open om de heele sante-
 boetiek te verzwelgen. — Eene treurmare over Holland, en
uit ware de grap geweest (gelukkig dat zijn bakermat, *Koog
 aan de Zaan*, hoe wel in die provincie, eene andere rigting
 uit lag.)

Onder dien indruk van Noord-Hollands verwensching —
 ging de Noord-Hollandsche vrijwilliger *dienst nemen!* — *kon
 dat goed gaan?* Maar wat *deedt* ge er dan bij, DEKKER?
 niemand riep u immers! — Wacht eens, lezer! — DEKKER
had al gediend! — (had hij 't hier maar gezegd, alles was
 duidelijk geweest). — Als milicien van 1831, werd hij
 in 1836, (na nog een klein mikmak voor de ligting van

1835) ingedeeld bij de 17de, later de 6de afdeeling infanterie, vanwaar hij 23 Junij 1839 met verlof, en 10 Maart 1840 met paspoort ging. — En 6 Augustus 1841 is hij alweder de vrijwilliger! — dat prouveert voor de ambitie — en toch 't rijmt niet, DEKKER! met die Noord-Hollandsche verwenschingen in de tweede klasse.

Aan 't bureau komende, is zijne eerste ontmoeting een fourier, volgens hem, (ja, dat dacht ik wel) een *brooddief!*

DEKKER! *dat* zal ik je inpeperen; niet omdat ik, nog de korporaalstrepen op 't stalpuijs, met de functien van dien post van vertrouwen vereerd werd, (gij, bij geen uwer wapens ooit den chevron waardig gekeurd); — maar voor de eer ook van *mijn fourier*, dien we later zullen leeren kennen.

't *Regende* 6 Augustus 1841, en DEKKER had eene parapluie bij zich, (die later eene groote rol speelt). Dit was niet omdat 't regende, neen! maar omdat volgens de Charivari, LOUIS PHILIPPE nooit zonder dat instrument uitging — *où diable! la vanité va-'t-elle se nicher!* — DEKKER teekent; de knol is geslikt voor de citroen; en nu komen we, na ettelijke manoeuvres der hulptroepen, aan „*de Kazerne!*”

Volgens DEKKER is zij „*un repaire sinistre et impur,*” een ware Augias-stal, een nest voor spinnen en padden. 't Is een *voorportaal der helle*, en (ge voelt 't al, lezer!) even als de zwaantjes boven de kroegen, boven ieder Hollandsche hellepoort vinden wij de afgezaagde citatie van Dante, of de kastelein hem kent of niet, *vos che intrate*, enz. enz.

Ik heb nog al eens kazernes gezien, ook in 't buitenland, als oud liefhebber; en weest getroost, onderofficieren! ge kunt van den Pruis af tot den Engelschen soldaat toe, gerust hen in onze zoogenaamde Augias-stallen rondvoeren, zoo als zij 't mij in de hunne deden; want ze zullen nog een puntje zuigen aan de Hollandsche reinheid. — Maar, met de hand op 't hart, DEKKER! beken maar dat 't ook een corvé is voor den onderofficier, om 't nog te houden zoo als 't is, met individuen die soms bij de verregaandste ongeneesbare malpropreit en luiheid, (is 't zoo niet, DEKKER?), aan 't eindeloos straffen er voor, gewoon raken, en in 't straffen geene schande meer zien.

DEKKER heeft met vrucht den *Juif Errant* en de *Mystères* gelezen van SUE, (een later staaltje zie voçe „krijgsartikelen”).

Hier reeds begint 't — *il voit rouge!* — Pag. 2 bloed aan de ketenen; — de Nationale militie (elders door hem nationale *inquisitie* genoemd) is eene *bloedloterij*; — de krijgsparkelen zijn *bloedplakaten* uit den Spaanschen tijd; — 't engagement van den soldaat is eên *bloedcontract*, en wie 't teekent, diens naam *roókt van bloed*, en *riekt* naar bloed. We vinden zelfs eên pakhuisrot (de kapitein van kleeding) daar bloed in zat, (dat is — waar *alle* rotten bloed hebben — *soldatenbloed*.) DEKKER is in den toestand van dien gewezen vilders jongen (hoe heet hij ook?) — dien protégé van prins RODOLPHE — die de schoolmeesters blind maakte door ze de oogen uit te steken, — van den soldaat, die zijn sergeant doodstak, en toch tot *homme de coeur et d'honneur* werd gedeclareerd — eene lieve moraal!! —

Thans naar de *parapluie!* — Om er te komen begint DEKKER met te verklaren, dat er onderscheid is tusschen soldaten en eenden. (Nu gaan ze zwemmen!) — Geen wonder dat DEKKER 't weet: tweemaal soldaat geweest, en geboren te *Koog aan de Zaan*, waar 't in de sloten krioelt van eenden! Hopen wij slechts, dat DEKKER niet, ten believe van den een of anderen poelier, zijne verklaring later weder intrekt; 't zou er in omgekeerden zin mede gaan als met de dragonders en de Jezuiten; en we hoorden nog: „*'t was in overijling*; — *er is géén onderscheid tusschen soldaten en eenden.*” — (Nu zwemmen ze, DEKKER!)

DEKKER deponcert zijne parapluie deftig in de *caserne*; — en de dragonders, er liever de *sabel* ziende, *rollen 't ding op!* — (de parapluie namelijk). Jongen! 't was uwe eigen schuld; niemand anders dan gij hebt dien wreeden *moord* achter de sluipgordijn der nameloosheid op uw geweten, gij met uwe *caserne-kennis*, als geroutineerd oud *militie*; — hoe kondt ge 't onnoozele schepsel er aan wagen! — Hoe 't zij, DEKKER trok 't zich zwaár aan; — maar de parapluie *bleef dood*, en de geschiedenis is roerend.

Kort er op wordt er eên Israelitisch dragonder bespottelijk gemaakt — niet op de flauwe manier als in 't *Constitutioneel Volksfeest*; — neen! militairement den man uitgejakkerd naar behooren — eên *ondier!* — DEKKER! DEKKER! wat nu volgt, na de onthulling van eên allerliedelijkst tooneel; de wending, die ge op slag (pag. 34) aan die voorstelling geeft; — dat is voor den gevoeligen Christen — en ik ben er eên —

doch halt! — op *dat* punt later; — want 't komt nog ERGER!

De ligging van den soldaat. Geen wonder dat de beschrijving er van niet onder doet voor die van de *caserne*, de *menage*, en wat we nog meer krijgen.

Ik diende *zonder te schitteren*, zoo als ik u zeide, lezer! maar met eere; — en die 't met eere deed, verkoopt geene snorkerijen. Als zoon van goeden huize, vroeger reeds voor den dienst finaal afgekeurd wegens ligchaamsgebreken, — sluimerde ik wel niet op 't blaauw satijnen kussen van BEETS, — maar toch *comme il faut*. Twee dagen nadat ik *mijne* sponde vaarwel zei, lag ik op die door DEKKER beschreven *pijnbank*, en sliep er op als eene roos. — Nog twee dagen later begon ook voor mij, den zoon der weelde, eene serie van 30 nachten bivouac in volle wapenrusting (altijd omgehangen), in de klei, week en paffig door de lieve najaarsregens van October en November, toenmaals zoo bij uitnemendheid verkwikkend — (wat zou uwe parapluie er opgeld gedaan hebben, DEKKER!); — en hoe langer hoe stijver wordende, we waren toch bij 't krieken van den dag goed uitgeslapen; zoodat we zelfs, in maniere van eerste goede morgen, den trompetter verwenschten, als deze ons onverwacht van onder den paardendecken uit — (neen! want we stonden meestal gezadeld), als deze ons van de afgeknotte haverstoppels op den akker, te paard blies. Maar *probeer 't eens*, DEKKER! de eerste de beste drooge brits in een wachthuis, waar ge u dan ook later op nedervlijt, 't is een *hemel*, jongen! dan is *die brits*... waarachtig 't blaauwe satijnen kussen van BEETS voor de verstijfde knokken; — en de ligging in de *caserne*? 't zou een koninklijk paradebed voor u geworden zijn. Ge mistet maar 't noodige *punt van vergelijk*.

Ge kendet die *lits d'Ange* immers van ouds? en als dan de slaap de *éénige* heilige nog is, in de *caserne* achtergebleven; en, volgens u, al de andere heiligen er lang reeds de plaat hebben gepoetst; — waarom dan 6 Aug. 41, in stede van u te *Haarlem* aan te melden, niet liever *dadelijk* knooien gedraaid bij de andere, *hei!!* — *o schrik!* lezer! pardon! ongemerkt hebben wij een nacht door geredeneerd! — we zijn al in den avond van den tweeden dag, en deze is gewijd aan 't *kleedings-magazijn*, natuurlijk volgens DEKKER een *kleeren-pakhuis*, nog diep onder de voddenkelders in de gemeenste hoeken van de hoofdstad. (DEKKER schijnt ze te kennen).

Zijne overdragtelijke beschrijving van 't *toilet* zullen we maar laten liggen, om u 't *mijne* eens te beschrijven; want dien eersten indruk mijner militaire introductie vergeet ik nooit. Het vrijwilligen was toen nog niet zoo algemeen: — dit begon eerst *mooi* bij de generale wapenkreet des konings van 5 October, juist toen ik onder mijn luitenant VAN MERLEN (herinnert ge u 't nog, waarde colonel!) in de omstreken van Lier voor 't eerst zoo een beetje begrip kreeg hoe kruid ruikt. — Ik kon *mijn toilet* dus nog op mijn gemak maken; zonder *verdrongen* te worden — (o wat waren die dagen schoon!) — door de zich om strijd anmeldenden zoowel uit de paleizen der aanzienlijken, als uit de nederigste hut: geef ons wapens, de Koning roept, 't land is in gevaar!

Toen ik in die mij vreemde wereld de fijne pantalon verwisselde voor den lederen rijdbroek van drie verdiepingen over elkander, en den eleganten rok had afgelegd voor het grove stalbuis, hoorde ik eene stem: „nu ben je gekleed, ga naar de binnenplaats met je goed.” Ja wel! ik kon geen voet verzetten — (mijne eerste inbreuk op de reglementen alzoo, want ik bleef staan als een zoutpilaar). — Ten spijt van mijn fatalen stropdas, kon ik 't hoofd nog zoo veel wenden, dat ik even mijne beide kameniers in 't oog kreeg (een paar onderofficiers, zoo als bij DEKKER, edoch van fijner gehalte). Nou! vooruit!! — och, lieve mijnheeren! als ik nu tot de *ligte* cavalerie behoer; zeg me dan eens hoe is 't wel bij de *zware* gesteld! — Schertsend en goedhartig hielpen ze mij naar beneden; en 4½ uur later bewoog ik mij in 's Konings uniform met een lustig hart, zoo vrij als een vogel boven de wolken. Wie er langer voor noodig heeft, behoort tot de exceptiën; — DEKKER alzoo tot de *grootte* exceptiën, nademaal hij verklaart (hij — tweemaal soldaat), dat hij er *nooit* regt in op zijn gemak is geweest; — en volgens rapporten spreekt hij hier de *zuivere waarheid*. Vergeef mij, lezer! hier *twee dagen* zoo ongemerkt doorgemarcheerd te hebben. — (DEKKER zou zeggen „doorgedraafd” — als de paarden maar konden). — Vergeef 't mij echter, lieve lezer! — we winnen er *een dag* mede — en dat is zóó veel gewonnen; — ik ben, in ieder geval, trouw gebleven aan 't logische motto, dat DEKKER mij in de pen gaf.

T W E E D E D A G.

Nog één dag terug gezien.

P. DEKKER, *Zes Jaren te Paard.*

(Zie gisteren).

U N I F O R M E N.

Gelijkvormigheid geeft nooit gelijkheid.

P. DEKKER, *Zes Jaren te Paard.*

De kleeren maken den man, de uniform maakt den soldaat, zegt DEKKER, en 't is zoo! want daardoor maakt de reine uniform den *properen* soldaat, en de malpropreiteit den *vuilik*.

Wie ge ook zijn moogt (zegt hij), zoodra gij de uniform aan hebt, zijt ge voor geene mishandeling meer veilig, zelfs onder dien olifantshuid; — ge draagt de liverei der dienstbaarheid, en moet in 't slavenpak onderworpen zijn aan iederen lompert, iets mooijer opgetuigd dan gij.

DEKKER! ik heb niet alleen als gij *den lat* op zij gehad; maar heb *ook* wel eens in eene grove infanterie-uniform, met 't geweer in den arm, langs 's Heeren straten geloopt. — Waar de rok echter in mijn oog maar de *buitenkant* is; en die gij citeert, — 't wijf van de poppenkast, de orgeldraaijers en de liedjeszangers niet en passant kunnen zien, wat er ONDER den groven soldatenrok huisvest (voelt dit toch, jonge soldaten!), zoo moet ik u eerlijk erkennen, dat geene van die specialiteiten ooit — om uwe woorden te gebruiken — mij doodfamiliaar bonjour gezegd heeft. Nooit heeft me (altijd *uwe* taal bezigende) de gemeenste ploert, de haveloosste schoelje als frèrè compagnon de hand gereikt; trouwens dat durven zulke lui den soldaat ook niet; — als deze er hun maar geene aanleiding toe geeft; — en deed hij 't, wee hem als de korporaal van de week 't zag!

In beide grove olifantshuiden heb ik dikwerf *uitbranders*

beloopen; — ook soms van *lomperts*; — maar *c'est le ton qui fait*, enz., en is de uitbrander niet verdiend, — hij, die hem u gaf, is ook dadelijk verzoend, zoodra er uit is wat op 't hart ligt; — terwijl ge u gelijktijdig troost (mits ge maar tot dezulken behoort, naast wie de kameraden gaarne in 't gelid staan, DEKKER!) door even steelswijs links of regts te blikken, en dan .... door den wederblik van uw nevenman gesterkt, ... de uitbrander glijdt langs den olifantshuid af, als ware deze *geolied (in 't vet gezet)* — Begrepen?

Als ik een bok schoot bij 't *exercceeren* te paard, dan *wisten* we 't al wat er komen zou: en we keken elkander in de gelederen al aan, alsof we zeggen wilden: „daar *komt hij los!*” — en op slag golfde de lievelings *expressie* van mijn goeden braven ritmeester over de heide, eene *qualificatie*, die hij nu eens 't plesier had, uitsluitend altijd voor *mij* te *reserveren*: *Heidaar! schrale vioolblazer op den regter vleugel!!* — en de bom was er niet uit, of ze lachten in de gelederen, ik lachte, en de ritmeester? — nog eens goedhartig naar mij omziende, hij lachte met den heelen troep mee; — en zóó kan ook een uitbrander soms nog een *amusementje* worden in den dienst, bij 't niet altijd even *geestverheffende exercceeren*. — Hoe vaar je, oude brave Ritmeester VERHEIJEN?? —

De grief dat TRIJ of MIE (om in *uwe* taal te spreken) uit den hoek schieten, om te roepen: kijk! wat een mooie soldaat! — zie, DEKKER! ik ben in mijne ziel overtuigd, dat ge *dáár* zoo veel overlast niet van gehad zult hebben. Immers ik heb u gezien in allerlei rangen en allerlei uniformen; — en had er mij 't regt bij gekocht voor een gulden, om u er altijd *akelig* in te vinden. (Straks hierover nader.)

DEKKER voelt *nog*, hoe verlegen hij was, toen hij te Haarlem voor 't eerst in de uniform op straat kwam: — (och kom!! ouwe jonge van de *seuventiende!*); — maar, ons aan uw 6 *Jaren te Paard* houdende, ge waart bij dat *evenement wel brutaal*, edoch *niet verlegen*, — (van wege de sporen en de handschoenen).

Genoeg: als een onderdeel van dit kapittel behandelt DEKKER 't *haarsnijden*. (Kappers, *vóór!*)

Die fameuse schaar in *questie*; — helaas! ik zelf heb me er eens aan vergrepen; — toen ik ongeduldig, ze een hark van een „*afkapper*” uit de handen rukte, bij een onwilligen liefhebber; — en toch kreeg ik nog een verdienden *uitbrander*

toe, van een jongen luitenant met mooie krullen: — omdat ik 't „met trappes” gedaan had.

Toen DEKKER hoorde: „laat je haar afkappen”, vloog hem eene trilling door de leden, maar hij moest zwichten; — omdat (zoo zegt hij) de soldaat zich met huid en haar verkocht heeft.

Dit *negeer* ik! — Een overlooper alleen verkoopt zich: — de zuiver vrijwillige soldaat wijdt zich met lijf en ziel aan zijn stand: — en waar nu 't *lijf* aan den dienst gewijd is, is 't *haar* het ook; *quoniam accessorium sequitur suum principale*, een regtsregel als een paal boven water.

Afkappen dus! — PUNCTUM!! Wacht, DEKKER! dat punctum geeft me daar eene mooie tirade voor 't slot mijner *inspectie*; help me onthouden S. V. P. — DEKKER geeft dus, hoe onwillig ook, zijne eigen haren ten beste, met de verklaring, dat ze weinig beduiden, (waarom trildet ge dan?) — maar schildert ons een modelkop voor Teissier en Ferminet, van een nieuweling, die bij 't *afkappen* daar neder zat, *onbeweeglijk* (goed-zoo) — wit als marmer (dat is *zijne* zaak), en die, toen de fatale schaar kwam — begon te *schreijen*. Zie 't herinnert ons die scène uit den „*dernier jour d'un Condamné à mort*”, het *faire la toilette*; maar wees gerust, lezer! 't loopt af, eerst met protest, en dan met eene eerbiedige onderwerping aan art 210 van 't reglement op den inwendigen dienst, handelende, „*hoe de haren OP TE MAKEN*”, maar eenvoudig voorschrijvende hoe ze „*afgesneden*” moeten worden.

DEKKER! om 't niet te vergeten — (tegen 't slot mijner inspectie, zal me wel wat anders weer bijschieten.)

Toen ik als 10jarige knaap op 't Instituut van den Admiraal VAN KINSBERGEN school lag, hadden we voor instructeur in de Duitsche taal een oud Pruisisch officier, die zijne dictaten altijd sloot met een donderend — „und damit *punctum!*” — dat ons natuurlijk altijd welkom en liefelijk in de ooren klonk, als wij hunkerden naar de speelplaats.

We hadden ook een ellendigen schoolmakker, die, van nature altijd vuil van gedrag, eeuwig ransel kreeg van de knapen; — en die niet eens 't regt bij ons had, om dit ons geliefd *punctum* na te baauwen, of hij kreeg op nieuw van de taart.

Wat waren we blij toen de vacantie kwam, en we vernamen „hij zou van school gaan.” — We profiteerden nog eens

goed van die korte dagen, van wege het *afdekken*; en toen nu de vacantie er was, — en hij daarheen sloop zonder een enkel kameraadschappelijk vaarwel — wat doet hij? — hij bezoedelt, in zijne magtelooze wraakzucht en straffelooze kwaadaardigheid, op de publieke straat de glazen van zijn gewezen schoollokaal — knoedelmajoor, voor!" ....., *ten koste van zijne eigen handen.* — *Punctum!!*

DE KRIJGSARTIKELN.

Die laatste strop!
P. DEKKER. *Zes jaren te paard.*

Dit hoofdstuk, lezer! is een *gruwel* — als zoodanig zal ik 't *brandmerken*.

Na een tooneel waar lijктоortsen lichten op den dood, die met rammelende en ontvleeschte beenderen (hier *zonder* bloed alzo) langs de galgen sluipt; na eenige exclamatiën over „gorgel toe wringen”, en verdere liefelijkheden, komen we aan de krijgsartikelen — dat *bloedcontract* dan! — Ze worden gelezen. — DEKKER ving er niets van op, dan de *fijne puntjes*, als daar zijn: „zal gestraft worden met den kogel; — met den *kruiwagen*; — met den *strop*; — dit een en ander trof hem dus 't meest. Soms hoorde hij ook wel van: *zal gestraft worden met slagen, met wegzenden als eerlooze schelm*; edoch van de mindere straffen, als politiezaal, provoost, enz. enz. kon hij natuurlijk hier niet hooren. Trouwens, dit zijn welligt maar kleinigheden.

Toen 't nu op *teekenen* aan kwam; — wat doet DEKKER? (O! die olykert!) hij teekent — opzettelijk? — *onleesbaar!!!*

Thans de knoedelmajoor een oogenblik op zij; — en eens in *ernst* gesproken.

Naast hem, teekent een jong mensch met een kruisje. — DEKKER teekent 't ons precies af, even als EUGÈNE SUE de 7 spijkers onder de schoenen van zijn Wandelenden Jood, in denzelfden voor ieder Christen *daar ter plaatse* stuitenden form. — Maar toen die jonge mensch zóó teekende, dacht hij aan zijne pas gestorven moeder: — en wat zij hem in de ure des doods, naar beider geloof, in 't gemoed geprent had, —

dat stond den braven zoon in 't hart gegrift — even zoo als hij het daar neder grifte op 't papier. — Braaf zoo, jonge Dragonder! — wie ge dan ook geweest zijt; dat was een *goed* begin op een zoo beslissend oogenblik; — toen ge gereed stondt een stand in te gaan vol van de zwaarste beproevingen, vol verleidingen in 't oneindige: — *braaf zoo!* — want, naar *mijn* geloof, hield op dat oogenblik die moeder haar oog op u gevestigd, en zag zij *zejenend* op u neer; — en met hart en ziel grijp ik (want zij is liefelijk voor mijn gemoed) de getuigenis aan van — DEKKER — (och! die naam hindert mij hier) — dat gij in *uwe* 6 jaren uw geloof niet te schande gemaakt hebt, — en geen haar op uw hoofd u werd gekrenkt.

Wat doet nu DEKKER? Hij voelt niet hoe hij beschaamd wordt door dien *goeden* jongen mensch, dien hij nog beleedigt toe — waar hij verklaart: *wie de krijgsartikelen teekent, bij dezen ligt een onzuiver mengsel op den bodem des harten.* (Van welken aart was *uw* onzuiver mengsel dan, DEKKER?)

Hoe dit zij, uit dit zoo roerend feit put DEKKER de elementen voor eene kwezelende zemelknooperij — die — op den grens af van *hier* ter plaatse „*profanismus*” te worden, even Godtergend is, als de gruwelijkste vervloekingen, die ooit zijne eigen ooren hebben kunnen treffen. In *uw* boek, dat overvloeit van liederlijke tafereelen, 't heiligste van al wat heilig is, onder allerlei wendingen tot aanvulling uwer schetsen te vernederen: — er den naam uit te spreken van... een vergelijk te maken tusschen *uwe* materie, en 't oogenblik dat voor ieder die Christen is... neen! DEKKER! — mijne pen *durft* 't u niet na te schrijven — ik heb geene taal om te verklaren hoe ge mij hier walgt!

Dat is niet de godsdienstige zin van den soldaat; — van den met alle zijne menschelijke zwakheden vromen BLUCHER, van een VON ZIETHEN; — niet de godsdienstige zin van een DE RULJTER, die nimmer ten strijde toog vóór hij zijn hart in vromen *gebede* had uitgestort; — niet de godsdienstige zin van den eersten held van Oranje, die, met eene bede voor zich en zijn volk op de lippen, viel, door 't lood van den verrader, den huurling, dien hij goed had gedaan; — niet de godsdienstige zin van de magtigste der gekroonde veldheeren in Europa, — die, — toen zij de zege hadden bevochten in de velden van Waterloo, bij de nog lillende lijken van de wederzijdsche dapperen,

zich bogen in het stof voor den Heer der Heerscharen, den Koning der Koningen, en met ontblooten hoofde zich verootmoedigden voor God, — met een: *U zij de eere, U zij dank en prijs!*

't Kost mij moeite op dit oogenblik tot u te spreken, DEKKER! maar wilt ge den soldaat in reinen, vromen zin leeren kennen — welnu! *mijn* fourier dan! — de leer, die *hij* ons predikte — en waar de soldaten met aandacht naar luisterden, in 't midden van wapengekletter en dood.

Met mijne oude appèl-lijst hier voor mij — niet allen zult ge reeds verscheiden zijn, mannen mijner sectie! Herinnert ge u dan nog, toen wij aanlagen te St. Joriswinghe in dien hemelschen zomernacht, onze veldketels met vleesch ten boorde gevuld? Al lag Leuven voor den volgenden dag voor onze rekening, 't was thans nog feest, 't was *vetpot!* — Onze fourier KUYPERS moest gast bij ons zijn — hij, de zoo algemeen geliefde — de zoo trouwe zorgver voor zijne compagnie — *hij* wist 't ons wel op te snorren! — Zonder kwezelaar te zijn, wij wisten het, hij had een vroom gemoed, hij vloekte nooit. — Daar begint de maaltijd: — *fourier! moeten we eerst niet bidden!* klonk eene schertsende stem. Dit bragt — (er moest toch *eenig* discours in den vrolijken kring in 't gras zijn) 't gesprek op een terrein, daar zeker nog al vreemd. — Van welke sectie — tot welk *eskadron* men behoorde, dit wisten we allen van elkander; maar nu werd die vraag van anderen aart, en ieder noemde...?... *zijn Nummer* zal ik maar zeggen.

Toen nam de *fourier* 't woord; en alles zweeg. — Jongens! dat doet er altemaal niks toe. We hebben artillerie, cavalerie en infanterie, verschil van wapens alzo; maar allen *éene* vlag, *één* Koning; — en als nu *een* van die wapens 't morgen ochtend alleen moest lappen;... we kwamen er niet. — Maar als we 't morgen altemaal *zamen* doen, voor onzen zelfden Koning, ieder met zijn eigen wapen; — dan eerst kan 't *Oranje boven* wezen.

Zoo sprak de eenvoudige Groninger burger jongen, en hij sprak waar; en toen hij voor dat geloof dan ook den volgenden dag naast mij streed, — toen ook viel hij er in aan mijne zijde; — achter de ongemakkelijk doorpoeijerende stukken van Luit. v. D. OUDERMEULEN.

P A A R D E N.

Onderoff. — Heb je meer gereden?

Dekker. — Neen, nooit.

Onderoff. — Dus te beten, om je hier gaauw klaar te spelen.
P. DEKKER, *Zes Jaren te Paard.*

Een schoolmeester in „de Holland” maakt ons duidelijk wat een *leeuw* is, door te zeggen: de kop zit van voren — terwijl hij een staart van achteren heeft, met vier pooten onder 't lijf, waarvan twee ter linker- en twee ter rechterzijde.

Zoo doet DEKKER niet; hij geeft over de paarden een artikel (waar de hulproepen niet zuinig in rond jakkeren), van N. B. 56 pagina's! (*Dat vult!*) — en nu zet ik 't den besten paardenkooper en den besten leeuwentemmer — om uit ieder der beide beschrijvingen zijn *eigen dier* te herkennen. — Pag. 108 en 109 is een brok dat niet kwaad is; — maar dat (al zegt hij 't niet), zoo wat eene bijeenharking is uit de beste der hulproepen zelve. — DEKKER! noem een paard toch nooit een *beest* dat *kop* en *pooten* heeft. Dat doet geen ruiter: — 't is een *dier* met hoofd en beenen. — Aan 't einde komt een verhaal, goed en waarlijk *lief* geschreven, ja dat ons herinnert de schrijffrant van den door DEKKER ook al gencegerden *Chonia*, en 't betreuren doet, dat de letterkundige aanleg van DEKKER eene zoo verdorven rigting genomen heeft.

't Bewijst echter *niets* tegen de *soldaterij*. — 't Gevoelige er in speelt dan ook voor ³/₄ buiten de caserne, in de armoedige kamer eener ongehuwde jonge moeder, bij 't sterven van haar kind, waarvan de vader gewoon Dragonder was. Kan nu de soldaterij dat helpen? Het kind was geboren, zoo als wij lezen, „*in wilden echt, uit de bewegingen der zonde*”, waaruit ik meen te moeten verstaan „*buiten huwelijk*.” — Ik erken 't, 't werd mij week om 't hart, bij 't lezen en herhaald lezen van dat innig roerend tooneel; maar kon de soldaterij 't helpen, dat de vader bij 't sterven zijns kinds de moeder niet eens troosten kon, op 't ziekbed gekluisterd, zoo als hij daar lag; door eigen moedwil, door *baldadige mishandeling* van een paard dat hem *niets deed*? — Zie, DEKKER! qua fragment is uwe schildering goed en gelukkig, maar qua bewijs tegen den *soldatenstand* zegt 't niets.

Platweg uitgedrukt: op de meid van een pakhuis knecht kon die geschiedenis even goed toegepast worden. Nu heb je „*gereden*,” — oude student!

DEKKER! — Geef ons nu bij 't volgende Collegium ook nog eene philosophie over 't „*hoefbeslag*”; dan word je nog *beter beslagen*.”

DRAGONDEERS.

Daar heb je net een gezicht voor.
P. DEKKER, *Zes Jaren te Paard*.

DEKKER kent (heeft gekend, zou hij thans zeggen) een Dominé, die de Dragonders voor „gemeen volk” uitschold, tijdens DEKKER nog Dragonder was; — en hij geeft zijn weleerw. niet alleen gelijk, maar *beroept* zich zelfs op de getuigenis van zijn weleerw.; en tot meerdere kracht van bewijs, laat hij dat attest nog contrasigneren door zijn Luitenant, die de Dragonders *gemeene b..sten* noemde, en zet er dan eigenhandig onder (opdat 't stuk in *optima forma* zou zijn), dat ze beiden waarheid spraken, want dat door de Dragonders die qualificatiën den ganschen dag door, soms rijkelijk, verdiend worden.

Treffend bewijs van zelfverloochening, maar — van militair eergevoel tevens!

Apropos, DEKKER! had die Dominé ook *gediend*? Ik vraag 't maar; — omdat er in ons lieve kleine landje nog zoo vele geestelijken zijn, thans schitterende lichten op den kansel, die vroeger *model-soldaten* waren op den regter vleugel in de gelederen.

Maar niet bij de *Dragonders*, hoor ik u zeggen. Ei? Ook ik ken een Dominé — (zijn even algemeen bekende als hooggeachte naam voegt hier niet tegen over u), — die door zijne bloeiende gemeente op de handen wordt gedragen; die goed doet in 't oneindige; — en waar ik u bijdragen van voorbeeldelooze opoffering en menschenmin in den ruimsten zin des woords van zou kunnen citeeren; — en die 't hart van den gevoeligen mensch doet zwellen voor al wat schoon en edel is. Kijk, DEKKER! ge moest zijn staat van dienst, zijne militaire papieren eens zien: — 't is voor een oud soldaat om er bij te watertanden en voor aan te slaan. Die man, een sieraad in de gelederen der infanterie, was later... een *ferme Dragonder*!

Zeg eens, ouwe jongen! had je jen Dominé ook, om de eene of andere reden... van wege... nu! je vat wel — misschien zoo wat *ingepakt*? — gebiologiseerd? — Zoo ja, dan begrepen; — zoo neen: — dan wilde ik uw Dominé wel eens

tegenover den mijnen hooren.... *uitpakken* (ge herinnert u wat uitpakken is?)

Hoe 't zij, — ge moest *den mijnen* eens hooren; — als wij te zamen, koutende in den kring van mijn gezin, vrouw en kinderen om ons heen, ons weder verlustigen en verjeugdigen in de dagen van voorheen; hoe we wederzijds er ons door opwekken en versterken om in onze tegenwoordige, hemelsbreed uiteenlopende betrekkingen in de maatschappij, voort te blijven werken ten goede, en te strijden tegen den *booze*, onder welken form deze dan ook, uit het rijk zijner duisternis, tegen 't licht kraauwelt, dat hij niet verdragen kan. — Al zat gij dan, met uwen Dominé, onder onzen disch op uwe hurken te luisteren; — gijlieden zoudt uwe eigen ooren niet gelooven.

DEKKER! ik heb eerbied, hoogen eerbied voor 't geestelijk karakter van welke gezindte ook; maar had ik over *uw* Dominé wat te commanderen,... ik liet hem voor zijne *bêtise*, bij wijze van suspensie, acht dagen achter 't front rijden! —

Genoeg, — gij wilt dat attest nog toelichten door een paar voorbeelden: houd ze maar te huis, DEKKER! want de conclusie, die gij er uit trekt, is juist: dat namelijk *die* twee opgehangen tafereelen uit het soldatenleven gééne hefboomen zijn tot zedelijke verbetering van jonge menschen, die in de gewone maatschappij niet willen deugen.

Daarom is 't zoo noodig bij 't aannemen van ongeroepen, op hunne antecedenten te letten; — te onderzoeken of ze al of niet nog voor iets anders in de maatschappij bruikbaar zouden zijn; om zich den *afval* niet in de handen te laten stoppen, voor *vrijwilligers*, die, op den naam alleen af, een *voorbeeld* voor den troep moesten zijn, en geen *schandaal*.

De liederlijkheden, die gij pag. 129 beschrijft, — hebben soms plaats; — ik erken 't: edoch waar ze uitgaan van 't blijkbare uitschot, dat iedere stand oplevert, — daar keert de *knappe* burger jongen er zich met verachting van terug, — en wordt er slechts door versterkt in zijn beginsel „*soldaat zijn, maar fatsoentlijk man blijven.*”

Zoo was 't niet alleen in *mijn* tijd, zoo is 't *nog*, DEKKER! ik weet het, omdat de u zoo walgelijke casernes zich ieder uur van den dag nog voor mij openen als ik er mij aanmeld: — en dat doe ik vaak, zelfs met mijn jongen aan de hand — (die ik dan toch wel niet zal inleiden in moordspelonken der

zedelijkheid). — Is zoodanig bezoek een feest voor mijn knaap; — 't is tevens een genoegen voor zijn vader, zich nog eens te verplaatsen in die wereld vol illusiën van zijne jeugd; — en zijn *militaire honneur* (kent ge dat woord, DEKKER?) wordt weer wakker, zoo vaak dan de vroegere kameraad of de voormalige chef hem van verre reeds cordiaal de hand toesteekt met een welgemcend: „kom binnen, oude wachtmeester! — DEKKER! als ge 't ooit bij ongeluk ook eens doet; . . . pas op voor de *stalwacht!*”

Ik zeg 't u volkomen na, dat de duivel in zijn vuistje zou lagchen als in onzen tijd iemand nog zei: „ik heb mijn *deugniet* van een jongen onder de soldaten gestopt, hopende dat hij daardoor nog eens teregt zal komen.” Ja! dan heeft de duivel *dubbele* stof tot lagchen: — eerstens omdat hij bedrog ziet plegen, waar een knol voor een citroen wordt verkocht, en men den soldaten een *deugniet* in de hand stopt: — ten andere om de dommigheid van den piepa, die de caserne voor een bewaarschooltje van verloopelingen aanziet, en den onderofficier beschouwt als eene specie van zedelijken ziekentrooster voor boetende zondaars.

In vroeger jaren *sjeesde* zoo een *deugniet* nog wel eens naar *Harderwijk*; maar sedert ze daar ook al wat kieskaauweriger begonnen te worden, zendt men (als men er nog wat lang mee opgescheept zou zitten) zoodanig sujet uit de gelederen een poosje te logeeren naar *Medemblik* (zoo wat eene schoolcompagnie voor de moraliteit) — en zijn ze ook daar zelfs nog wat „*hard-leers*” — dan is: 't *afgerukt, marsch!* flambé voor altijd! — zonder dat ze ooit weer een' *Hollandschen* soldatenrok aan 't lijf kunnen krijgen.

Ik spreek een beetje kras, DEKKER! — edoch, ik ben maar een gepasporteed onderofficier — eene soort van lui, die, volgens u, later voor niets deugen dan voor kroeghouder — of . . . ('t is me te *gemeen*, DEKKER! om uwe expressie na te schrijven).

Ik begrijp nu wel niet, als er voor een onderofficier niets *beters* opzit — hoe er dan nog uit een simpelen jager een *gouverneur van Néerlands-Indië* groeijen kon. — Zeg niet: 't was een bijlooper, hij behoorde tot een corps dat 't fijne van 't vak niet zag; integendeel, hij zag juist 't fijne van de mis better dan gij tot nog toe — (pardon voor de comparatie) — als

behoorende tot een elitencorps, dat niet alleen vuur — maar ook *bloed en leven gaf*. — Wilt ge een tweeden gouverneur-generaal bepaald uit den soldat-de-metier? Onze VAN DER EB! aan de kust van *Guinée*. En wilt ge er een derden alweder, in nog eene andere onzer Koloniën? Hoe was RIJK begonnen? Ge zegt ergens: niet alle korporaals kunnen generaal worden; dat is waar: — maar ge zegt er bij: iedere soldaat kan korporaal worden; dat is eene *logen*; ten minste — *gij* hebt tot twee malen toe 't contraire bewezen. — Ge werdt *niets*, zelfs niet oppasser.

Ieder oud-onderofficier spreekt in *zijne* taal: — dat is fatsoenlijk, maar *ferm*; — en waar ge erkent dat de gehoorzenuwen verhard worden door 't kalfsvelgeroffel, moet ik wel wat *hard* spreken, nademaal ook *gij* achter 't kalfsvel geloopt hebt (al zwijgt *gij* 't in uw *Zes Jaren te Paard*), oude milicien van de 17de afdeeling infanterie! — (welligt bekijken wij dat puntje nog eens wat nader, als 't later noodig mogt worden). Apropos, DEKKER! hoe kwam 't dat.... (halt! nog niet peuteren aan *dat* deel van 't reserve park).

Doch genoeg hierover.

Niet alleen *dat* „*gemeene volk*,” maar ook hunne *vivres* deugen niet. — (Dat kunnen *zij* nu toch waarachtig niet helpen!) Zoo soept *gij* over hunne soep zoo echt keukenmeidsachtig, dat de deftigste der kookprincessen voor u zou moeten aanslaan, — pardon! — ik wil zeggen: neigen. Volgens *uw* recept, DEKKER! ik erken 't zou zw..... *kost* zijn; want dan is 't nog beneden 't mengelmoes dat we in de Citadel van Antwerpen kregen, en waar we als raven op aanvielen, omdat 't wat *warms* en daarom wat *lekkers* was. — (de menage was toen een beetje in de war.) Uw *commiesbrood*? — steedswijs bijt ik er nog wel eens in en altijd met genoeg, als den smaak bewarende van den avond (na de affaire te Berghem, waar onze SAX geblesseerd werd), toen ik op de esplanade der citadel naast mijn liggenden bles op de steenen uitgestrekt, een emmer water voor ons, er dat commiesbrood in weekte — (in die dagen wel een beetje oudbakken — maar dat raakte niet) — totdat wij het broederlijk uit mijne hand zamen genoten voor een *souper*, gelijk op deelende, bete voor bete. Herinnert ge u dat standje nog, oude opperwachtmeester LAARHOVEN! — ik beliep nog zulk een *gloeienden uitbrander* van

u; — omdat ik dat souper een oogenblik langer rekte bij die zoo verlokkelijke rust voor paard en ruiter, dan 't belang van den dienst toeliet; maar mijn bles had er geene schuld aan, oude Opper! en liet me dus alleen voor dien afjakker zitten, zonder een oor te vertrekken; en wat *mij* betref... wat nood!! — gij, die reeds vroeger in *Mechelen* op een lastig moment — voor mij — den nog onervaren soldaat zoo een trouw zorgend onder-officier waart geweest! 't is me nog altijd een genoegen als ik u ontmoet, — en hoor uit uw mond, dat 't u welgaat in de wereld; — oude *dikke does*, zoo als we u noemden, — door uw krullekop!

DEKKER! als *uwe* soep nu *de waarachtige soep van het heden is*; hoe komt 't dan, als we de mannen hier zien uitrukken voor de wacht; — dat ze daar heengaan, zwijgend, maar met een blik zoo vast, dat alleen een goed oud soldaat dien verstaan en doorstaan kan? — met een tred zoo stevig, dat de keijen van de Utrechtsche Straat reeds als slakken van benaauwdheid in elkaar krimpen als zij ze van verre maar hooren aankomen; — zoo vierkant staan die jongens op hun beenen.

Ga de gecombineerde manoeuvres van de drie hoofdwapens te 's Hage eens zien; en zeg me wat die soepslikkers wel voor *beeren* zouden worden, als ze in stede van *uw zw...* kost, dagelijks per man tot rantsoen een *paté de foie gras*, of een *getruffeerde oesterpastij* kregen.

Ge roept de geheele armée, van den officier tot den trompetter toe, allen tot getuige wat de menage beduidt. Begrijpt ge daar ook onder, DEKKER? den officier (een feit bij ons), die bij de keuring der aardappelen (consciëntie-stoppers, zoo als gij ze noemt), er zich geene consciëntie van maakte, op de publieke markt, zijn leverancier den degen in de ribben te draaijen, woedend tegen den bedrieger, die zijnen soldaten te kort had willen doen? — In *mijn* tijd noemde men die consciëntiestoppers „*patrassen*,” en na 5 dagen dienst, kon ik ze „*jassen*” — tegen den besten dóórpruimer aan; — ik, het zogenoemde *grootelui's kind*, en dan weder „*hiep!! verlooopen student*,” al naar mate hun de muts stond.

Doch genoeg over uw soeperig soepsel van wege onze Nederlandsche caserne-soep, waar *gij* trouwens u nooit weer eene *indigestie* aan slikken zult.

HET KADER.

Als Je het mijn nou zeidt; —
dan weet ik het ook.

F. DEKKER, *Zes Jaren te Paard.*

Om ons te doen verstaan wat dat is, voert D. ons in een *kaaspakhuis* op 't moment van den *uitslag*. — Zeer duidelijk; maar DEKKER slaat elders een *blunder* over dat punt, waar de *bêtise* van zijn... (doch laat dien man rusten) nog eene *fijne zet* bij is.

DEKKER verdeelt de dragonders in *officiëren*, *onderofficiëren* en *gemeenen*. Nademaal DEKKER nu geen officier, en geen onderofficier geweest is — *atqui ergo?* — Domoor, die ge zijt! wel bekomme het u!

Wat de formatie van een goed kader vermag. Ei lieve? Toen we met 't restant van ons regiment, op de esplanade te Antwerpen, eindelijk de *laatste* twijfelaars hadden geloosd; — en we de *débris* onzer kompagniën eens monsterden, — bestond de mijne, die 6 weken vroeger nog 78 ruiters telde, uit 27 *man!* En toch: — 't volgende jaar stonden we weder te velde met een regiment, dat zich van lieverlede tot 6 eskadrons developpeerde (half over-compleet alzoo).

En wat zei tot onzen goeden chef — (onvergetelijke DE POS-SON! — dien ik na uwen dood lief blijf hebben tot in uwe kinderen toe, — omdat gij de beste der chefs voor uwe jonge soldaten waart) — wat zei de veldmaarschalk tot hem, bij de eerste inspectie? — *Mais, Colonel! ce n'est pas un regiment de cavalerie, c'est un ensemble de cavaliers que vous commandez.* Dat was 't resultaat van een kader, DEKKER! en ge hadt eens moeten zien hoe die woorden — „van den veldmaarschalk nog wel” — in onze gelederen van mond tot mond gingen; — hoe ons de boezem onder 't wapenkleed er bij zwol.

DEKKER! — ik diende zonder mij te onderscheiden, maar met ambitie; — ik gehoorzaamde zonder aarselen en zonder *raisonneeren*; — en ik *kon* zulks doen, want ik was soldaat uit beginsel: — edoch ik ben 't zóó weinig van *nature*, — dat ik u ronduit verklaar, de Hemel spare mij — (mij den finaal afgekeurden loteling der militie en bij de schutterij) — de noodzakelijkheid om des noods „*ten derde male*” onder de

eersten te zijn, die naar de wapens grijpen voor Koning en Land. — Maar ik *dank* den Hemel, ten minste *ééns* in mijn leven den krijgsman te hebben leeren schatten, in 't verhevene van zijnen werkkring, — in zijne ontberingen, vermoeijenissen, teleurstellingen, strijd en dood. —

De zoo jeugdige bloem der 9de Afdeeling Infanterie! — Te Utrecht reikte hij mij — den student — de hand tot afscheid, toen hij ten strijde toog: — en welke was zijn toestand, — en wáár zag hij mij weder? — Te *Berghem*, met zijne losgolvende zwarte haren, doodelijk gewond op de geweren uit het vuur gedragen, langs de gelederen van ons Regiment;.... dáár treft mijn: „*dag, Luitenant VAN DER ROORN!*” — (zoo als 't mij uit de ziel welde) — zijn oor: — hij herkent die stem; — en met eene laatste tinteling in het oog, bij de verrukking des wederziens, rigt hij zich op, — en zijn.... „*braaf zoo, jongen! — toch Oranje boven!*!” vermengt zich onder 't kruisvuur, dat hem deed vallen. — Is het waarheid of niet, — oude vrienden zijner afdeeling? — gij allen die hem betreurd hebt, zoo als de geliefde zijns harten — zijne bruid hem betreurde! —

De zoo kameraadschappelijke Kapitein Adjudant STAM — (Staf van den Generaal Majoor DE FAVAUGE) — ook hij, — hij — *le soldat de fortune*, die thans reeds sedert jaren de hoofd-officiers-epauletten zou gedragen hebben, even cervol als hij 't — het geweer — deed. — Ook hij — te Antwerpen bezweken voor den kogel, die hem in 't aangezigt trof.

STAM! welk soldaat van 1830 herinnert zich niet uwer met weemoed! — en o, DEKKER! — ge weet niet hoe *náár*, hoe *flaauw* ik u dan vind, met uw vervelend caserne gepruttel, dat niets bewijst tegen de *soldaterij*; omdat — als ge ons op *die* wijze een levensregister wildet opdisschen van *alle de mislukte studenten der wereld*, zulks nog geen *iota* ontneemen zou aan de waarde van 't *hooger onderwijs*, of aan de *achting*, die den *student* toekomt.

't Schijnt of 't *toeval* zelfs — (geloofst ge ook aan 't woord *fataliteit*, DEKKER? — maak er dan eens een liedje — ik wil zeggen eene philosophische redenering op) — heeft willen medewerken, om u te straffen in uw eigen boek: door uwe laatste aflevering 't licht te doen zien, *juist* in de dagen dat zoo menig *burger-soldatenhart* feest viert met de leven-

den, maar ook rouwt over de gesneuvelde makkers: — 't is alsof die *fataliteit* u de gelegenheid heeft willen geven, om, zoo ge u over uw werk niet meer dóód kondet schamen, er ten minste nog over te blozen.

Beroep u niet op 't onderscheid van dienst-epoque tusschen u en mij; zeg mij niet: „in uw tijd was er in dien stand nog iets poëtisch, iets degelijks, dat ik er niet in vond.” — Ge hadt immers de *keuze* der epoques geheel aan u? — gij, de in 1830 — reeds 18 jarige zoon des lands! — gij, de bepaalde milicien voor 1831! — maar in die dagen toen 't land *snakte* naar gewapenden, was de Theologische studenten-portefeuille uw schild, tegen de bajonnetten, die ge niet durfde aanzien: — en nog eens! — wat deedt ge er dan tien jaren later bij — als ongeroepen liefhebber, na reeds 3 jaren onder de wapens te hebben gestaan; wetende alzoo, tot in de fijnste puntjes, wat de caserne in vrede voor u kon opdiepen.

Uit militaire sympathie — (blijkens uw eigen boek) zijt gij — de toen reeds geroutineerde caserne soldaat, geen vrijwillig dragonder geworden. — Deedt gij 't dan — (om 't zoo *zacht* mogelijk te noemen) om u eene tijdelijke positie te geven; dan is 't dubbel ondankbaar, later te spuwen op 't u voorafbekende 's Konings brood, na er u ruim zes jaren mede gevoed te hebben, op kosten van den staat, die uwe hulp niet meer inriep. „De vrijwilligers zijn in den regel of de beste — of de slechtste in de gelederen:” — ik laat de toepassing aan u, DEKKER! — maar zóóveel soldatenkennis heb ik, dat ik weet, dat hij, die zich niet kan voegen in 't caserneleven, ook niet geschikt is voor 't leger te velde. — Daarom straft men den man bij de veld-escadrons — door hem terug te zenden naar 't hoofdkwartier en dan naar de depôts; 't zij met de gedrukte, of de geblesseerde paarden: — eene straf, waardoor ik een officier heb zien vernietigen.

Liefde voor de uniform, lust voor den casernedienst; en gij, vrijwilliger! ge verklaart ronduit, dat ge beiden nooit hadt. — Wie de uniform als een olifantshuid draagt, slaat er ook stellig een naar figuur in: slechts *hem* voegt dat wapenkleeft, die er eene onderscheiding in ziet, en voelt, dat het den onwaardige ieder uur van 't lijf gerukt kan worden — onverschillig of hij zich later in fluweel wikkelt, of dekt met de lompen des bedelaars.

Wat lust voor den dienst is? — ik zag 't bij de Engelsche garde te paard, toen ze daar stond „afgestegen” — maar: spoedig mij in de gaten krijsende als liefhebber van 't vak, — om strijd verzochten zij hunnen jongen officier, eens aan den vreemden ouden soldaat te mogen laten zien *wat ze roogen*: — (dat deed de *militaire honneur*, DEKKER!) — Ge kunt u de ambitie van den Engelschman niet voorstellen, om me toch alles tot in de fijnste puntjes duidelijk te maken. Hij rustte niet vóór hij zijn harnachement had losgegespt tot de kleinste riempjes toe, met eene liefde voor zijn vak als ware 't een DUPUYTREN bij 't ontplooijen van de fijnste zenuwen op 't cadaver; — en even zoo *mijn* oude wapen, de Pruisische Lancier.

Wat zouden die landslui wel voor een denkbeeld van den *Hollandschen soldaat* kunnen gekregen hebben, als *gij* — bijv. tegenover *hen* in die positie, onverwachts eens hadt moeten „uitpakken.” — Waart ge er altijd en ieder oogenblik wel *frisch* voor, DEKKER?

KORPORAALS.

Ieder soldaat kan korporaal worden.

P. DEKKER, *Zes Jaren te Paard.*

Except DEKKER! — die twee malen het tegendeel bewees; en dus altijd *minder* dan „een gestreepte ezel” is gebleven, zoo als hij den korporaal qualificeert. Volgens DEKKER is een korporaal niet compleet, als hij niet *klikt* tevens. — DEKKER! ik zal je bewijzen, dat ik een *complete korporaal* ben geweest.

(Ik geloof — je hebt me al *gemorken*?) Ge praat, ik weet niet meer precies waar, over 't *duelleren*, en natuurlijk (ik wachtte niet anders) ge *doet* daar niet aan; want, zegt ge.... den neus optrekkende: *die degens.... ik ken ze!* — Waar drommel! hebt *gij* er ooit kennis mede kunnen maken? Ja toch, daar ben ik er! — Ge hebt den degen gedragen toen ge als *candidaat-acteur* op 't Leidsche Plein in „'t *Militaire Arrest*” zulk een akelig figuur sloegt in den rang van fantaisie-officier — 't was 17 September 1839. Trouwens die promotie was *te* kras voor een milicien met verlof. — Daarom werd ge eene maand later, in „*Natuur en Plicht*”, reeds gedegra-

deerd tot Sergeant-majoor, en 14 dagen daarna in „de *Militaire Stand*,” teruggebragt tot *fourier*, om een *fourier* te maken nog verre beneden den *belabberdsten* *fourier* in uw boek — als *onderschout* of *kleedermaker* eeuwig *flambé*, — en 't einde van de historie was, dat ge 24 Mei, toen 't *gordijn* viel, bij 't afleggen voor eeuwig van uw theater-uniform — (in uw hemd staande alzoo) — 't den held van den avond — (Sylla) — kondt nazeggen:

„*k Zwaaide onbevreesd den staf, 'k ley onbevreesd hem neder.*”

Uit was 't in den schoot der Muzen! — waar niemand u later miste, omdat niemand u er ooit opgemerkt had — als *ingeschoven* (zoo als de kunstterm zegt) in uwe *bijrolletjes*, en zonder debuten alzoo. — Ook uw *blik* was niet vast genoeg, DEKKER! — ge durflet bij dat helle licht nooit fiks 't publiek onder de oogen zien — vraag 't uwe toenmalige *Directeurs* maar.

In de verschillende levens-epoques van groote mannen is altijd zekere schakel, een verband, een geleidelijke overgang. — Zoo ook bij DEKKER!

Junij 39 zien wij den milicien in 's Konings dienst, als verlofganger, zijn wapen deponeren op 't gewerenrekje van *Mars*, — om 24 Augustus reeds (juist den *maandag* des Konings) zijne *entrée* triomphale te doen onder de voeten van *Apollo*.

We zien den daarna als onbekwaam terug gezonden acteur naar Haarlem stoomen, om er de rol van *Dragonder* te gaan spelen (de knol in 't *emplooi* van den *citroen*.)

Zoo ook is er verband *tusschen* de groote mannen onderling. — HACKLAENDER, die ons zijn allergeestigst *Soldatenleben im Frieden* gaf, begon als soldaat; — en DEKKER, die ons op zijne *Zes jaren* tracteert, heette het tweemaal. — HACKLAENDER was later tooneelspeler; DEKKER probeerde het ook eens.

Evenzoo zijn er ook punten van *verschil* in de levens der groote mannen. HACKLAENDER bewees in zijn *Soldatenleben*, dat hij een even vurige als oorspronkelijke kop was; DEKKER geeft ons in zijne *Zes jaren* geen 10 pagina's eigen vinding. — HACKLAENDER spot nooit, en DEKKER doet 't overal waar hij wil zmelknoopen. — HACKLAENDER had nooit gestudeerd; DEKKER is oud Theologant. — HACKLAENDER beweegt zich

in den beschaafden stand der soldaterij; DEKKER sleept ons naar de strafbare liederlijkheden van 't *uitschot* er in. — HACKLAENDER maakte spoedig promotie, — DEKKER nooit. — HACKLAENDER was altijd de *oppereteur*, de pochaan, en laat er zich zelve overal inloopen; DEKKER is de vervelende *caserne pruttelaar*, overal zijne eigen baan schoon veggende ten koste van anderen. — HACKLAENDER laat zich zelve en zijne hoofdpersonen hunne rol afspelen ten einde toe, tot ze in 't burgerlijke leven terug keeren; DEKKER legt 't, zonder een enkelen hoofdpersoon — reeds af bij 't *exerceeren*, (zijn slotkapittel). — HACKLAENDER... doch genoeg reeds. DEKKER! hebt ge nooit de geestige Hollandsche soldaten-schetsen van DONKERSLOOT gelezen? — Dat snijdt hout! 't is piquant, maar altijd fatsoenlijk.

Zie, DEKKER! die heele theater-geschiedenis hebt ge nu den *klikkenden korporaal* te danken; — en NOG zou de man 't gezwegen hebben, als maar die ellendige schuimlooper van een *krengenkooper* in huis ware gebleven; want deze relde uw korporaal eeuwig aan de ooren, als een tweede Samiël, een Bertrand, met zijn — toe maar! hij geeft u er het regt toe — troef voor troef — en de arme korporaal, hij deed als GRIETJE in de *Faust*... hij *zwichtte!*

Zeg nu niet: 't is geen klikken, — mijn persoon stond immers publiek op de planken — ja! maar zoo op den achtergrond, ook van de kunst; dat niemand van 't publiek ooit gevraagd heeft: „*wie is die menheer?*” Edoch — we hebben elkaar, zonder 't te weten, soms tegen 't lijf geloopt *achter de coulissen!* — Ik behoorde wel niet tot den mij geachten stand der tooneel-kunstenaars; ik zou er een figuur onder slaan, misschien noch akeliger dan 't uwe was; — den een jeukt het in de oogen, den anderen hapert het elders, en daarom ik zal 't ook maar nooit *probeeren*. Maar 't publiek zal zich herinneren, dat ik, juist in 't jaar uwer theatrale carrière, er nog wel eens belang bij had, somtijds de opvoeringen te volgen ook *achter de coulissen*: — van dáár onze kennismaking — toevallig, he?

Thans, klikkende korporaals! ingerukt! — Knoedelmajoor voor!

We komen aan de geschiedenis van een korporaal, alles *behalve* een klikspaan! — die 12 jaren lang zweeg als een

m. f! (trouwens hij was ook boven *Keulen* geboren, blijkens zijne papieren in 't boek van DEKKER.)

Die papieren doorsnuffelende, ja, dan zou ik — mits u maar wegcijferende, DEKKER! — haast toegeven, ieder soldaat kan *wel* korporaal worden.

Lezer! ge ziet dien man ziek overbrengen — (altijd op de manier van DEKKER) — van *Amsterdam*, naar 't toevallig ook *mij* inwendig zeer goed bekende 's Rijks-hospitaal te *Utrecht*: — ge ziet er den man sterven; een sterfbed fiks geschilderd, maar dat ons 't hart doet ijzen.

Ik heb stervenden gezien van allerlei jaren, rang, geloof, en in allerlei toestanden: — ik *zoek* ze; want voor *mij* ten minste, is 't de treffendste leerschool, — en vind ik er 't meeste voedsel, voor wat ik voel als Christen te behoeven.

Ook den boetenden grooten zondaar heb ik zien uitgaan, verzoend met God en de menschen; — ik heb voor en met stervenden gebeden, mijne ziel als ingeweven in de ziel, die — (doch het is hier de plaats niet); — maar een sterfbed zoo als DEKKER beschrijft, ik zou den moed niet hebben het aan te zien; en mijne lippen zouden... — „doch hoor, lezer!”

Die korporaal was de zoon van een krijgsman, met eere gevallen in de velden van *Leipzig*; — maar hij groeide op tot een *galgenaas*, dat zijner destinatie ontliiep, door zijn hals aan den beul te ontfutselen, na eene misdaad *erger* dan die van een *KAIN*. Want deze korporaal, hij doodde niet alleen zijn broeder, die hem argeloos de hand toestak, zittende op de bank door hen beiden er opgerigt; maar hij doodde dien, omdat hij blaakte in verboden lust voor de *bruid* van zijn slagtoffer, die hem van zich afstiet. — Toen had hij 's nachts over de grenzen zijne biezen gepakt — beladen (zoo staat er) met den vloek zijner moeder: — en *toch* nog was hij een *losbandig* leven gaan leiden in *Parijs*; tot hij er zich liet enrôleeren bij 't corps *étrangers* voor *Algiers* — van waar hij, 12 jaren na zijne misdaad, naar Holland was komen afzakken, om er in de Hollandsche gelederen — God betere het!... nog wel *korporaal* te worden! — maar ook om er te sterven in een zielenangst, zoo als voor ieder monster, als hij, in de ure des doods is weggelegd, die — vloek tegen vloek — de eeuwigheid ingaat met eene verdoemenis op de lippen van 't uur dat zijne moeder hem baarde. — En

daarbij, o gruwel der gruwelen! baggert DEKKER weder toespelingen op, die... maar lees het — en zie, lezer! wat *profaneeren* is onder het mom van kwezellust, en uithangborderij van vroomheid, — waar de vrome in gemoede wee bij wordt. — Wat intusschen bewijst nu deze geheele geschiedenis tegen den *Soldatenstand*? Juist 't *eenige*, wat DEKKER er *niet* in ziet: „hoe voorzigtig men zijn moet bij 't aannemen van allerlei sujetten, die zich *vrijwillig* komen aamelden.”

ONDEROFFICIEREN.

Ik geef u, dat ge voor zulke wezens een greintje respect kunt hebben.

P. DEKKER, *Zes Jaren te Paard.*

Lang vasten is geen brood sparen — zoo begint DEKKER! want hij heeft ze niet vergeten, nu krijgen zij hunne beurt. — *Scherpstaan*, kameraden van mijn ouden rang! — we krijgen eene *rammeling*, niet zuinig ook!

Toen ik — (en ik vertrouw gij allen) — voor 't eerst gelukkig met de chevrons, zoo eens steelswijze op de armen neder blikte — weet ge wel, wat dat *was* — dat ons aller gevoel? — Dat was, volgens DEKKER, eene *zwermszwaveling!!!*

Ik herinner mij nog best *mijne* crisis van die ziekte: — 't was bij de veld-eskadrons na 7 maanden dienst; we hadden daar geene keukenspiegels zoo als bij DEKKER; en mijne oogen moesten dus zwermszwavelen op mijne chevrons, in den helderen *maneschijn*; toen ik hunkerend mijn rok van den kleerenmaker terug haalde. Wat was ik gelukkig! — wat was ik *grootsch!* — 't Is eene *plezierige* ziekte, die zwermszwavelarij, dat herinner ik mij nog *best*; en met het grootste genoegen van de wereld gaf ik mijn nu afgelegd stalbuis aan mijn oppasser — een goedgehartige oude doorrooker — die schrijven noch lezen kon: maar een *landsman van me* (een païjs), en dat *trekt*, dat geeft *toenadering*.

Dat DEKKER ons de gewone aardigheidjes van D.nderofficier, verr. k, enz. naar den kop gooit, is geen wonder; dat hij ons — nu hij buiten ons bereik is — uitmaakt voor al

wat *leelijk* is (ook leelijk in den mond van een fatsoenlijk soldaat), dat laat zich begrijpen. — We hebben echter *schik* in die magtelooze woede zonder moed — doch halt! DEKKER spreekt hier ook van *de laatste eer* der militairen.

Laatste eer! — Wat ge dat woord wel, DEKKER! — kent gij 't wel in zijn geheelen omvang? — Als ze daar zwijgend bijeenscholen, met een blik van weemoed op den lieven doode, en een blik van wrake naar de zijde des vijands; — en als ze na volbragten strijd, hoe afgemat ook, niet rusten kunnen, voor ze hier een schop, ginds eene spade gebedeld hebben bij den boer, om hun *goeden onder-officier* te begraven op de plek waar hij viel?

Hebt ge wel ooit die tranen van verkropte woede en stillen rouw u voorgesteld in 't mannelijk oog, tot zelfs van den 60jarigen knevelbaard? — en hoe ze dan nog steelswijze de hand drukken van 't misvormde lijk; en hoe ze 't in zijn bloederig wapenkleed nedervlijen in de groeve op den akker, met eene behoedzaamheid en teederheid als waren ze allen zonen bij 't lijk eens vaders, — en hoe ze — om zich toch nog éénig denkbeeld van een *doodskleed* te geven — om strijd de bonte zakdoeken toereiken, om er den verbrijzelden schedel in te wikkelen, als waren zij bevreesd, dat zelfs de nietigste zandkorrel nog *wee* zou kunnen doen aan de doods-wonde van hun... *onder-officier!* — Rust zacht, brave KUYPERS! ge zijt met eere aan mijne zijde in den zadel gevallen, en de liefde en trouw — ook uwer ondergeschikten — zij hebben u de groeve zoo zacht mogelijk gemaakt. — Uw laatste werk was een werk der liefde aan *mij*, en voor geen goud der aarde sta ik de veldflesch af, dien ge mij met uwe altijd ongekunstelde gulheid aanbodt, bij uw val; als ware het mijn erfdeel van uw kameraadschappelijk hart.

Rust zacht, Luitenant TILNIUS KRUYTHOFF! vriend mijner studie jaren, sneuvelende terwijl ge, onder de leiding der geliefdste onzer beider majoors — reeds in *Brussel* gewond — op een ander deel van 't door ons ingezwolgen terrein, eene onzer andere kompagnien in het vuur *vooruit* zoudt brengen. Rust zacht, trouwhartige Doctor OOSTVEEN! — (O! hoe vele tranen zie ik niet in menig oog nog, bij dezen naam!) rust zacht; — daar, waar ge viel op dat zelfde uur, — gij met uw paard gelijktijdig,.... letterlijk *in stukken geschoten*, bij 't vervullen

uwer *militaire* roeping... wat zeg ik! — na 't vervullen uwer pligten als *mensch*, in den ruimsten zin des woords, een vijand onder 't kanongebulder verbindende en lavende, een vijand *zonder rang*... een *soldaat* alzoo. — Rust, zacht drietal getrouwen van *mijn* wapen! en *wel* u, dat ge op vreemden bodem sluimert, waar de nagalm van een DEKKERS-getjank uwe ooren niet bereiken, uwen slaap niet storen kan; — daar, waar ge, heden op den dag, — op het uur af, sinds 21 jaren rust.

Ja! ik heb *dubbele* stof tot dank, dat toenmaals de kogel nog niet gegoten was met ook *mijn* naam er op — dubbele stof tot dank, dat ik op dezen dag nog adem, — al ware het alleen om mijne zwakke stem te verhoffen tegen de verguizing van den stand, waarin ge met eere geleefd hebt, en met eere in zijt gestorven.

Foei, DEKKER! spreek nooit meer van „de laatste militaire eer” — dat woord *voegt* niet in *uwen* mond; — en nog eens — ik heb gecne taa! om u te zeggen hoe ge me hier *walgt*.

10 Aug. 1852.

OFFICIEREN.

Aan 't einde van dit hoofdstuk zult ge wel van een ander gevoelen wezen.
P. DEKKER, *Zes Jaren te Paard*.

Zal ik den lezer en mij nog vervelen door u hier op den voet te volgen, DEKKER? — gij, die gelooft, dat een officier een man van eer is, omdat uwe *wascherouwe* 't u eens heeft verteld.

Zoo *deze* uw instructeur is geweest bij de Dragonders — dan heeft ze weinig eer aan haren reerut behaald.

Zal ik een rang verdedigen, waar ik 't nimmer toe heb gebragt? — zal ik voor een karakter in de bres treden, even zeer verheven boven mijne bescherming, als boven uw braaksel op de *epauletten*? gij, die ze nooit hebt mogen beroeren met de toppen uwer vingeren — waar ge 't zelfs nooit gebragt hebt tot *oppasser* van een officier — eene onderscheiding, waar men den *knapsten*, den *actiefsten*, den *geregeldsten*, den *propersten* enfin, voor kiest.

Zal ik een rang verdedigen, die de steun is voor ieder goed soldaat, als hij 't goede wil en 't goede zoekt, en in wiens hart geschreven staat „*respect voor zijne superieuren.*”

Wat kaaugt ge (Pag. 225) op de Holloway pillen! gij die ze niet slikken kunt; — omdat ze veel te fijn van bestanddeelen zijn voor eene zoo vereelte tong als de uwe. *Blijf af* van dat keurigste der schoteltjes, dat ik in jaren lang in de militaire ménu heb zien opdisschen: — 't is kost voor de *Kadetten van Breda*; — maar niet voor den kieskaauwer, die met lange tanden, reeds kaakt tegen de soep en zijn comiesbrood. — Gij, die den officiersrang wilt trappen in uw boekje, wat vermeet ge u den naam van een *Kaptein KNOOP* over uwe lippen te nemen! lees zijne zoo treffende schildering van Waterloo's velden en helden — en vraag u af, wat daarvan gekomen zou zijn, als de zwakste soldaat dáár in zijne pink niet meer vertrouwen en eerbied voor zijne superieuren gehad had, als gij er voor toont te bezitten in uw heele boekje? — Gij, die den trompetter den *aflojt* laat blazen als ge *uitrukken* meent — eer ge aan den Officier peutert — leer eerst uwe *signalen* beter verstaan, half afgeëxerceerde recruit van de waschvrouw! — ge zoudt een fraai figuur „*en tirailleur*” gemaakt hebben!

Wat vergelijkt gij den Officier bij een *Don JUAN*! 't Zij ge dit uit uw zelven hebt, of uit de *Esquisses Historiques* van *AMBERT*; — (al zwijgt gij 't — ge plundert hem hier en daar niet zuinig). Gij zoudt op *dat* punt als officier nooit epoche gemaakt hebben, — want *Don JUAN* was de type der galanterie; en daarom.... hij kleedde er zich ook na. — Ge liegt waar ge zegt, dat men in de caserne den soldaat leert het volk „*dat burgertuig*” te noemen. Dat is kwaadaardigheid met opzet, met een doel dat ge nooit bereiken zult.

Apropos! — wat beduidt hier dat Spaansche leger onder den *Hertog van ALVA*, voorgesteld (Pag. 245) als een zamenraapsel uit allerlei natiën — op gezag van *SCHILLER*, die een gloeiend dichter was, maar *qua historicus* over ons land niet zuinig struikelde. — (*PIET!* ik geloof waarachtig, dat ik je in de gaten begin te krijgen) — enfn! dat is buiten me reglementen.

's *Landsdienst gaat boven den Godsdienst*, zegt ge — gruwelijke logen, zoolang er nog *kerkparades* bestaan, en we op den sabbath den Israëlietischen soldaat even zeer naar

zijne synagoge zien optrekken, als den volgenden dag de makkers der Christelijke gemeenten, ieder naar hunne onderscheidene tempels.

Aan 't slot van dit artikel verklaart ge, dat ge er niets van weet, om te kunnen beslissen wat er in ons leger schuilt. *Gij* schuilt er, Goddank! *niet* meer in — en als ge er niets van *weet*, waarom er dan *in te wroeten?*

EXERCEREEN.

Wat zou een leger beteekenen dat niet kon
exereeren.

P. DEKKER, *Zes Jaren te Paard.*

Lezer! wilt ge er een duidelijker begrip van hebben dan DEKKER er u van geeft — ga slechts eens kijken aan 't *Vosjen* of op 't *Funen*. — En wat u betreft, DEKKER! gij die hier onzen zanger HELJE (ook een oud soldaat) een straatliederen-monarch noemt! — hadt ge in uwe kinderjaren zijne liederen voor de jeugd reeds kunnen genieten — en ge hadt ze genoten met een kinderlijk gemoed, ge waart er zeker later — en als student in de Theologie — en als milicien, — en als acteur, — en als dragonder, — en als publicist, — en als schrijver — niet minder om geweest.

Ge hadt er uw jeugdig hart door gevormd om niet alleen goed jongeling, maar ook *beter soldaat* te worden, vatbaar voor 't *verhevene* van dien stand, waartoe ge uit vrijen wil behoortet; ge hadt *amen* gezegd op wat thans 't nog jeugdige, maar altijd aan gemis van nationaliteit kwijnende Griekenland doet — dat, om 't jongere geslacht er te louteren en wakker te schudden, in deze dagen nog voor den grooten Athener, den veldheer THEMISTOCLES (ge kent hem uit onzen CORNELIUS NEPOS) een standbeeld doet verrijzen: — ge hadt eerbied leeren hebben voor de *Cohors Sacra*, de schare van jongelingen uit de aanzienlijkste geslachten: — die bij Leuctra liever vielen tot den laatsten man toe, dan hun beginsel te verzaken 't *vaderland boven al*: — ge hadt, in de *memorabilia*, Xenophon als den grootsten der veldheeren van de oudheid leeren bewonderen; — ge hadt — maar wat zeg ik? — gij de gewezen Theologant,

heeft 't u in de gewijde boeken nooit getroffen, wat het is: *de Heer is een krijgsman, Heere is zijn naam*, en wat het beteekent als een loflied na de zege van het zwaard? — Hebt ge er nooit aan gedacht, dat de woorden *strijd, dood en overwinning* ook in het levensboek van den *soldaat* eenige beduidenis hebben? — Zoo neen! dan zult ge ook koud gebleven zijn voor den *bode des vredes*, zacht van gemoed zoo als hij was — maar toch rustig als de krijgsman, en sterk in zijn geloof, op de barricades de kogels trotseerende, om zijne verdoolde kudde in vreedzame stalle te voeren; — en ze als een goede herder dekkende met zijn ligchaam, er den dood te vinden uit het midden van hen. Dan is uw hart (want ik laat niet af het schoone, het goede te bewonderen waar ik het vind) koud gebleven voor den Nederlandschen Roomschen Kerkelijken Prelaat, na zijn verscheiden, — op den dag van heden, zich nog de vader- of moederlooze kinderen aantrekkende van den *Hollandschen soldaat!* — Dan, DEKKER! dan vat ik 't — hoe ge, van stap tot stap altijd in smaak teruggaande, eindelijk in uwe zesjarige aaneenschakeling van wanklanken en disharmonie in ieder opzigt, geen begrip meer hadt van het „*alles wat wel luidt.*” Nergens geeft ge ons *den soldaat*; maar overal — volgens de woorden van LONGUET — (kent ge zijne *méditations de caserne* wel, DEKKER?) — *ces âmes de boue, qui ont tous les vices, mais pas une des qualités du métier*; — en ik herhaal 't u ten slotte: — waar zou 't heen met onze vrouwen en dochteren, — met ons volkskarakter, als de leer, die *gij* predikt, ooit ingang vond bij de jeugdige zonen des lands, die — als wij reeds lang op 't ondermaansche, zullen uitgediend hebben, — op hunne beurt 't Palladium moeten worden voor staat, kerk en troon? DEKKER! uw boek is den *knappen soldaat* onwaardig.

Und damit.... für heute

Punctum!!!

